Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوم : سارهٔ بادونه

لیکوال : اسدالله غضنفر

خپروندوی : د ناهید کتاب خپرولو مؤسسه

د خپرونو نومره : ۱

چاپ کال : ۱۳۷۱

چاپ ځای : شرکت پریس لاهور

چاپ شمیر : زر ټوکه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ساړه بادونه

(د لنډو کیسو مجموعه)

PROPERTY OF ACKU
3084

اسد الله غضنفر

۱۳۷۱ لمریز

(c) ketabton.com: The Digital Library

تړون

د خدای بخښلي مولینا
عبدالرحمن توخي په نوم چې
درست عمر یې د وطن او
وطنوالو په خدمت کې تېر
شو او په ډېر محرومیت یې
له وطنه بهر د هجرت په
حال کې ښې ساه ورکړه .

اسدالله غضنفر

ACKU

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

۱ سریزه

۲ څوک داسې نهٔ کوي

۳ هغه سپین شی

۴ نهه بجې

۵ اشنا قبرونه

۶ د لیوهء سر

۷ راز

۸ ساړهٔ بادونه

۹ د مور غم

۱۰ تیښته

۱۱ دوه ورونه

۱۲ ستنیدنه

بسم الله الرحمن الرحيم

سريزه

اسدالله غضنفر د افغانستان د جهاد او مقاومت د ادبياتو يوه اشنا څېره ده . سره له دي چې د افغانستان د مقاومت په ادبياتو کښې د شعر په پرتله د داستاني ادبياتو اړخ د کميت له پلوه کمزوري و ، خو په هغو کسانو کښې چې زموږ د مقاومت د ادب د داستاني اړخ د غنا له پاره يې بنسټيزي هلې ځلې کړې دي ، په دغو کسانو کښې د اسدالله غضنفر نوم په لومړنيو کسانو کښې راځي .

« ساړه بادونه » د ښاغلي غضنفر د لنډو کيسو لومړنۍ چاپي مجموعه ده ، دغه کيسې د

کمونستانو او دروس د ښکيلاك په وړاندې د افغانستان د مقاوم ملت د مبارزو او جګړو ، د دغو مبارزو په تودو شيبو کښې د را ټوېو شويو نسلونو او کرکټرونو ، د هجرت د چاپيرېال د بېلا بېلو اړخونو او دا ډول د څېنو نورو پېښو په اړه موضوعات په داستاني څولی کښې رانغاړل شوي دي . په دغو کيسو کښې د جهادي کرکټرونو رواني اړخونو ته دقيقه پاملرنه شوې ده او دا هغه هڅې دي چې زموږ د مقاومت په ادبياتو کښې يا هيڅ پاملرنه نه ورته کيږي او يا ډېره لږه په پام کښې ساتل کيږي .

د اسدالله غضنفر « سارهٔ بادونه » « د ناهيد کتاب خپرولو مؤسسې » له خوا خپريږي او داسې څو د کتاب خپرولو د دغې مؤسسې د لومړنې خپريدونکي کتاب وياړ هم د دغې داستاني مجموعې په برخه کيږي .

ناهيد د هيواد اتله لور ، د روس د يرغلګرو په وړاندې د افغاني مقاومت لومړنۍ شهيده خور او د شملې د شهامت په څنګ کښې د پړونی د پت او غيرت سيالهٔ ده .

« د ناهيد کتاب خپرولو مؤسسه » د آثارو د خپرولو له پاره هيڅ ډول مادي امکانات نه لري يواځې د يوې سپېڅلې افغاني او اسلامي جذبې او دافغانستان له فرهنګ او ادبياتو سره د مينې ولولې دې کارته هڅولي يو . زموږ ټوله هڅه به دا وي چې که وکولای شو د لومړي کتاب د خرڅلاو

له لاري د دويم كتاب د خپرولو له پاره متې راونغاړلي شو ، په دې لاره كښې د نورې هيڅ ډول كټې تمه نه لرو ، دا ځكه چې زموږ په چاپيريال كښې د كتاب له لارې گټې وټې نشته ، دلته د گټو لارې چارې نورې دي . خو اميد دى د گرانو هيوادوالو مينه او خلوص راسره وي او موږ وكولاى شو چې له « ساړهٔ بادونه » وروسته نور چاپ ته چمتو اثار هم خپاره كړو .

په درنښت

(c) kitabton.com The Digital Library

څوك داسې نهٔ كوي

دا څوومه مياشت وه چې لهٔ كلي حال احوال نهٔ وه ورته راغلى . خورا خپه او پريشانه وه. ښخوا به پهٔ يوه - يوه نيمه مياشت كښې د كور - كلي لهٔ حاله خبريدهٔ ، خو دا ځل يې انتظار اوږد شو . چې ورځ به تيريده انديښنه يې سيوا كيده .

دهٔ تر بوره پورته لهٔ يوهٔ ټيكدار سره كار كاوهٔ، ټيكدار د سړك ښخول اجاره كړي وواو دهٔ ورته غټ كاڼي ماتول او وړول . ټيكدار د ورځې شپاړلس روپۍ تنخوا وركوله . لږ تيز و. تيز لږ او د كاڼو تاو يې رنګ تك تور كړى و . ټيكدار پرې مهربان

و. کار نهٔ پهٔ عذاباوهٔ خو دا چې لهٔ ډیره وخته را-
هیسې ورته د کور حال نهٔ و را غلی نو ډیر
مضطرب اوپریشان و .

پهٔ "پیښور-تورخم "سړك باندې هره ورځ
بیشمیره موټران ځي راځي .دهٔ به پیښور ته
تلونکي ټول موټران کتل او دهغو موټرانوبه یې نر
پایه پورې ځارنه کوله چې د افغانانو به ور ښکاره
شول .

شپې ورځې همداسې تیریدې ، نه چا ورته
احوال راوړ او نهٔ یې د لویې لارې پهٔ موټرانو کې
پیژندوي کسان تر سترګو شول .

د زمري میاشت راغله . د دوي لهٔ ولایته د
خټکیو لارۍ را ورسیدې او چې پر لاره به تیریدې
نو ځوټك به یې پر ځمکه کیښود کار به یې
پریښود او پهٔ شیبو شیبو به یې موټر ته سترګې
نیولې وې . عجیبه دا وه چې پهٔ دا هومره موټرانو
کې یې شناخته سړی تر نظر تیر نهٔ شو . د موټر
شمال به پر مخ خپره ورکړه او د لارۍ لهٔ دوړو او
ګردونو سره د خربوزو یو ځای شوي بوی به د
تخیل پهٔ نیلي سپور کړ .لهٔ غرونو ، دریابونو ،
الوتکو ، توپونو او ټینکونو به ورتیر شو او د کلي
د بوټلن سړك پهٔ غاړې به د خپل کور دروازې ته
ورسیدهٔ.. مور به څو څو ځله پهٔ تندي ښکل کړ ،
پلار به یې یوې پریښوده او پهٔ منډه منډه به لهٔ
کروندو راغی ، د خور به یې لهٔ ډیرې خوشحالۍ
سترګو ته اوښکې ودریدې او کوچیني ورور به پهٔ

داسې حال کې چې په بیره بیره به یې د مور شیدې رودلې ، نا اشنا میلمه ته په حیرت کتل ... بیا به یې په خیالونو کې یواځیني ورور ته کړه وړه جوړ کړل ،په غیږ کې به یې ټینګ کړ او مچکې به یې ځیني واخیستلې... چې د ټیکدار به ورته پام شول نو ددهٔ خواته به ورغی ، وبه یې ټوخل او د رنو سترګو لهٔ خوبه به یې را ویښ کړ .
دهٔ به ډیر ځله کار په نیمایي کې پریښود،څو روپۍ به یې په جیب کې واچولې ، ښار ته به لاړ او هورې به یې د خپلې سیمې مسافر لټول .
هیچا هم سم احوال نه درلود . د یوچا بل چا لهٔ خبرو تش دومره معلومه شوه چې په پسرلي کې د دوی کلي ته قوه راغلې او د لارې پر غاړه یې دوه کورونه ړنګ کړي دي. دې خبرې ددهٔ اندیښنه لا زیاته کړه ، ځکه چې ددوی کور د سړک پر غاړه و .
دا دوه کورونه به کوم -کوم وو؟ دا هغه پوښتنه وه چې ددهٔ ټول ذهن یې تسخیر کړی و، خو ځواب یې ځکه ګران و چې ددوی لهٔ کلي څوک راغلي نهٔ وواو نورو خلکو ددهٔ پلار نهٔ پیژانده .
دا چې ولې ددوی لهٔ کلي څتکي نهٔ وو راوړل شوي ، هم لاجوابه پوښتنه وه . ځینو به یوځهٔ ویل او ځینو به بل څهٔ .
یوه ورځ یوهٔ مصروف سوداګر پهٔ اوږه لاس ورکېښود ورته ویې ویل :
ورور کیه ! هر څوک پهٔ خپلو خولو کې ډوب دي ، خپله غریبي دي کوه کهٔ څوک شناخته راغلل خبله

به احوال در کړي . نور نو مهٔ ځان پهٔ عذابوه او مهٔ نور . اکثرو پوښتيدليو به لهٔ خپله فکره ځواب را وويست :
سږکال اوبه لږې وې ، ممکن هلته ځنګي نهٔ وي شوي .
ـــ ملخ ډير پيدا شوي ، ستاسې کار به يې وران کړی وي .
ـــ لارې ډيرې ګډې وډې دي ، ځوك پهٔ اسانه نهٔ راځي .
ـــ روسانو کښتونه خراب کړل ....
ددوی د سيمې مهاجر پهٔ بلوچستان او زاهدان کې اوسيدل، کله ناکله به يې زړهٔ وغوښتل چې کار پريږدي ، پيسې پهٔ پور ومومي او کوټې ته ولاړ شي، خو بيا به د نن سبا پهٔ تمه منتظر پاتې شو.
ګرمي ورو ورو کمه شوه ، خو ددهٔ غم لږ نهٔ شو . دی لا د ځواب پهٔ لټه کې و. يوه ورځ ټيکه دار ووېل :
پهٔ هفته نيمه کې به کهٔ خدای کول د کانو ماتولو کار ختم شي .
نور مزدوران د اينده ورځو پهٔ فکر کې شول خو دی بل فکر ته ورګار نهٔ و . دې لوی غم له ورو غمونو فارغ کړی و . د ټيکدار د کار ختميدنې ته لا دوه ورځې پاته وې چې مازديګر مهال د " زيري " نه بار يو موټر ددهٔ مخې ته تير شو . د زيرې موټرحاجي تورګل ورياد کړ .هغه به هم هر منې پيښور ته زيره راوړه . د حاجي د ليدو اميد يې زړهٔ ته لاره ومونده . ډير بې صبره شو او لهٔ ټيکداره يې اجازه وغوښتله . هغه وموسيدهٔ او ورته ويې ويل :
بچيه ! کار پهٔ نيمايي کې مهٔ پريږده ، زما کار خو بل ځوك هم کولی شي ، مګر دا تا ته بده ده ، دا به دې عادت شي .

دهٔ ځواب ورکړ :
صیب ! تبه مې ده .
هغه ددهٔ د لاس نبض وکوت ، ویې خندل او ویې ویل :
خوښه دې ، زهٔ ستا دپاره وایم .
او بیا یې یو لسګون ورکړ . دهٔ د کور کلي د احوال اخیستلو دپاره ډیر ځله رخصت غوښتی و نو ځکه یې دا دروغ وویل ، خو دروغو داسې وشرماوهٔ چې پورته یې نهٔ شوای کتلی ، لس روپۍ یې جیب ته کړې او بې سلامه بې کلامه د " بورډ " خواته رهې شو .
ټیکدار پسې غږ وکړ :
وا هلکه ! کابلیه ! دې خوا وګوره ! خو دهٔ د بیرته کتلو قدرت نهٔ درلود هغه ور پسې ولاړشو راګیر یې کړ او ورته یې وویل :
بچیه ! زهٔ خو د چا حق نهٔ شم خوړلی ، هن دا دوه روپۍ نورې هم واخله .
دی مخ پهٔ بورډ روان و ، کهٔ څهٔ هم ددهٔ هغوی ته شا وه خو داسې احساس یې کاوهٔ چې د کار ټول ملګري دهٔ ته ګوري او ورپسې خاندي .
د لمر سترګې لهٔ خیبره افغانستان ته کتل.چې بورډ ته ورسید پهٔ لمر او خیبر یې یو ځغلنده نظر واچاوهٔ او بیا پهٔ بس کې سپور شو .
لهٔ بسه پهٔ "کابلۍ " کې کوز شو .د زیرې سوداګر یې پهٔ لس پنځلس منټه کې ومونډل او حاجي تورګل هم ددهٔ لهٔ اټکل سره سم پیښورته راغلی و .
حاجي لهٔ اصله ددوی کلیوال و خولس پنځه لس کاله پخوا یې ښار ته کډه کړې وه او دکلي نوی

زلمیان یې نه پیژندل ، مګر ده ښه پیژاند . حاجي یې په یوه کافي کې وموند او وروسته له روغبړه یې ځان ور معرفي کړ .

حاجي پیاده ته وویل چې یو بل چای راوړي او بیا یې له ده څخه د کار روزګار پوښتنې وکړې . ده ژر ژر ځوابونه ورکړل او د خپلو پوښتنو د کولو وخت یې وموند ، خو نه پوهیده چې له کومه ځایه یې شروع کړي . د رنګو کوروڼو سوال اصلي سوال و خو جرات یې ونه کړ ، د منفي ځواب د اوریدنې توان یې نه درلود ، خاموش پاتې شو . سوداګر په خوله و . ده د سوداګر سترګو ته کتل او هغه د پیالې په مینځ کې د چایو ډکې ته ، څه وخت نور هم تیر شو ، بې صبره شو او پوښتنې یې شروع کړې :

— د کلي احوال مو نه درلود ؟

— زوړ حال و .

— سږ کال ولې چا ختکي رانه وړل ؟

— روسانو په ټور کښې کروندې ورانې کړې .

— پلار مې زما په نامه لیک در نه کړ ؟

— نه .

— دا خو یې سستي کړې ده ، چې ولې ؟

— خط نه راوړل کیږي .

— ولې ، حکومت یې نه پریږدي !

— هو ، په لاره کښې ډیرې تلاشۍ وي .

ددې ځوابونو له اوریدو یې خپل مطلب تر لاسه نه کړ . د نیغو پوښتنو په فکر کښې شو . خوله یې [illegible] راټوله کړه ، شا یې راښکله خو پوښتنه یې

ونهٔ کړی شوه . حاجي د چاپو غوړېونه ژر ژر کول ، پښه يې پوړوله او ساعت ته يې ژر ژر کتل .
دی پوه شو چې د حاجي بيړه ده او شايد ژر ولاړ شي . خپل زړهٔ يې وغراوهٔ ، خپل فکر يې وجنگاوهٔ او خپله اراده يې وهڅوله خو څه يې تري جوړ نهٔ کړل . ددروغو پوښتنې يې پيل کړې :
ـــ دا ريښتيا ده چې پلار مې بل کور ته کډه کړې ده ؟
ـــ زهٔ نهٔ يم خبر .
د زړهٔ دربا يې ډيره شوه . د حاجي ناکراره حالت او ځان ناخبر ښودلو يې حال بل کړ ، وارخطا شو ، د زړهٔ دربا يې راتاته شوه خو ځان يې په غيرت کښې ونيو ، بله پوښتنه يې وکړه :
ـــ چا راته وويل چې پلار مې سخت ناجوړ دی ، تهٔ خو يې د صحت لهٔ حاله نهٔ يې خبر ؟ !
ـــ نه ، والله ما څهٔ نهٔ دي اوريدلي .
حاجي ناکراره معلوميدهٔ ، ددهٔ سره د هغه د وتلو ويره ډيره شوه . دهٔ ، دي نه پرته چې خبري قطع شي ، خپلو پوښتنو ته دوام ورکړ :
ـــ نو روسان چې راغلي وو ډير تاوان به يې رسولی وي ؟
ـــ حامخا .
ـــ ډيره تباهي به شوې وي ؟
حاجي وموسيدهٔ ، يو ځل بيا يې خپل ساعت ته وکتل او ځواب يې ورکړ :
ـــ هو ، نو .
ـــ څو تنه به شهيدان شوي وو ؟
ـــ والله پوره شمير خو يې نهٔ دی معلوم . دومره نهٔ و .

لکه چې بس دغه دوه کورونه یې وران کړي وو .
ډیر نهٔ وو شهیدان شوي . دا ټر ټر خو درمعلومه
ده چې هره ورځ شهیدان کیږي. خدای به هر څهٔ
اسانه کړي . دومره غم یې مهٔ کوه .
او پهٔ داسې حال کښې چې ولاړیدهٔ خپلو خبرو ته
یې ادامه ورکړه :
ـــ اورې ! هر څهٔ د هغه پهٔ لاس کښې دي . خپله
غریبي کوه . لهٔ ځانه حسن غمکش مهٔ جوړوه .
دی هم لهٔ حاجي سره غبرګ را ولاړ شو . پښې
یې پوړېدلې . سم دریدلی نهٔ شوی . د هغو دوو
کورونو پوښتنه یې نهٔ شوه کولی ، غبرګ لیمهٔ یې
پوښتنې پوښتنې وې خو ژبه یې بنده وه . حاجي د
خدای پاماني پر وخت ورته وویل :
ـــ زهٔ به پوره یوه هفته پهٔ پیښور کښې یم ، کهٔ دې
پیسې میسې پهٔ کار وې غږ کوه ، اوس خو زما
چیرې ضروري کار دی ځوك ګورم ، بیا به انشاالله
سره ګورو .
حاجي د خدای پاماني لاس ورکړ او ځیني رهي شو .
ددهٔ ژبه بنده وه . پښې یې پوړېدلې . ځان یې نهٔ
شوای تکیه کولی . درې لوی او یو کوچینی لحد یې
لکه ځورونکي پیریان لهٔ سترګو نه لرې کیدل . د
منفي ځواب تصور د ړنګو کورونو پهٔ باب د پوښتنې
اراده پهٔ کښې وژلې وه .
حاجي روان شو خو ځو ګامه یې لا نهٔ وو اخیستي
چې مخ یې را واړاوهٔ ورته ویې ویل :
ـــ هلکه ! زهٔ یوه هفته وروسته روان یم . کهٔ دې

پلار یا کور ته څهٔ لیږي نو برابر يې کړه ، لهٔ خطه پرته هر شی ورم ، خو ګوره چې ډیر غټ یا درونډ شی نهٔ وي . ګوره ، خامخا يې برابرکړه ، پلار مور خوشحاله ساته . د دهٔ پهٔ ذهن کښې امید پر ناامیدئ غلبه وموندله ، جرات يې پیدا کړ او پهٔ داسې حال کښې چې حاجي ته يې ځان رساوهٔ ، لهٔ هغه د هغو دوو کورونو پهٔ باب پوښتنه وکړه .

حاجي وخندل او پهٔ داسې حال کښې چې دوباره يې د خدای پامانئ لاس ورکاوهٔ ورته وویل :

— زورورو ته لا تر اوسه خبر نهٔ یې چې هغه خو د میرزاخان د زامنو کورونه وو بیغمه اوسه تاسو ته خیر خیریت دی . د خدای ساده !

پر دهٔ د امید او خوشحالئ داسې جذبات خپاره شول لکه د چا چې واقعاً مړه را ژوندي شوې وي .

پهٔ مالګه منډهي کښې د پیښور د مني د شپو خوندوره هوا چلیده . لهٔ رسټورانونو د هندي مستې موسیقي تیز اوازونه را تلل ، د شباب ویده شوی احساس يې پهٔ ټول قوت سره را ویښ شو او لهٔ دې نه پرته چې شاوخوا وګوري د سړک بلې غاړې ته يې د تیریدو هڅه وکړه .

هغه داسې ګامونه اخیستل لکه وزرونه چې يې کړي او د ځمکې د جاذبې قوت يې مغلوب کړی وي .

خو دی لا د سړک بلې غاړې ته نهٔ و رسیدلی چې د ریکشا سوې کریغه شوه . بریک يې دومره شدید و چې ټایرونو يې پر سړک دوه توري لیکې جوړې کړې . ډیر نژدې و چې ریکشا يې ووهي خو خدای

بچ کړ .

په هغه څو ثانیو کښې د جیل او جرمانې تصور د ریکشا د ډریور روحیه دومره ځپلې وه چې د عادت بر خلاف یې ، لکه څوك چې چا ته خوشامندې کوي ، په ځورا عاجزۍ ورته وویل :

ــ مړه ! څوك داسې نه کوي !!

هغه سپين شی

هغه سپين شی ، د دهٔ پر ذهن داسې خپور و ، لکه د لمر پهٔ غياب کې ، چې تياره پر دنيا خپره شي .

عبدالله به معمولي پوښتنې ته ، پهٔ ډير زحمت ځواب ورکاوهٔ ، خو کهٔ به پهٔ کوځه کښې هلکانو ورته ويل ، چې هغه سپين شی چيرته دی ؟ نو د دهٔ شونډې به موسکی شوې او بې لهٔ څهٔ سوچهٔ به يې سمدستي ځواب ورکړ :

– « هغه سپين شی مې پلار وړی دی راوړي يې ! »

او بيا به د دهٔ پر شونډو نری موسکا د هلکانو پهٔ خندا کې داسې محوه شوه ، لکه شپه ، چې د سحر

په پلوشو کې پوهنا شي .

نورو هلکانو به منډې وهلې ، لوبې به يې کولې او مشغوليدل به ، خو عبدالله به غلی ولاړ و . هغه ګول غونډې و . چې د ترور به وريام شو ، نو ويل به يې :

« يتيم دی ، يتيمان دغسې وي . »

او د مور به ورته ځينې وخت بې ارادې له خولې ووتل :

« په مور د خدای امر شوی دی » .

عبدالله به ډيرې کمې خبرې کولې - آرام به و . داسې به معلوميده لکه فکرچې کوي ، خو فکر يې نه شوای کولای . شايد چورت به يې واهه . آيا چورت وهلو ته يې ضرورت درلود ؟

مور ډير ناراوه . د هغې يواځينی زوی و . جامې به يې د نورو ترجامو ښې وي . ښه ښکلې سدرۍ به يې اغوستې وه او د مغازې قيمتي بوټان به يې په پښو وو . په کلي کې صرف عبدالله داسې کوچنی و ، چې بايسکل يې درلود . ده چاته ، نه و ويلي ، چې بايسکل راته واخلئ .

ده هيڅ شی هم نه غوښتل . د ډوډۍ په خوړلو به يې صرف هغه وخت شروع کوله ، چې مور به ورته وويل :

خوره - زويه ! ډوډۍ سړيږي ! » .

کله ، چې مور د لاس وشی خرڅ کړ او عبدالله ته يې بايسکل واخيست ، نو عبدالله صرف هغه وخت بايسکل ته ورنږدې شو چې مور ورته وويل :

« بایسکل مې ستا د یاره اخیستی دی ، زده یې کړه ، پرې سپرېږه ! » .

یوه ورځ سحر د معمول په شان عبدالله د مور په غوښتنه کوځې ته ووت ، مور سوړ اسویلی پسې ویوست او بیا په خپل کار لګیا شوه . دې ځای جارو کاوه ، چې د عبدالله غږ یې واورېده :

« ادې ! زیری مې دربانډې ، ماما راغی ! » .

مور یې دا دوه کاله خپل ورور نه و لیدلی . ورور یې پخوا طالب و ، خو اوس یې په لرې غرونو کې جهاد کاوه . دوه کاله د مخه یې ږیره نه وه ، خو اوس یې ښایسته یو موټی ږیره پر مخ وه . سپین پټکی یې په سر و . سپینې جامې یې اغوستې وې . ټوپك یې په اوږه و . مور د زوی خوشحالی داسې خوشحاله کړې وه ، چې تر هر څه د مخه یې ورور ویوښتو :

عبدالله څنګه وپیژندلې ؟

– په ډېر لوی‌ـانو ورو‌پیژندلم او بیا یې غاړې ته لاسونه را واچول نام خدا اوس غټ شوی دی .

د عبدالله مور غبرګې خوشحالی محسوس کړې . زوی یې ګرده ورځ د ماما څنګ ته ناست و ، له هغه سره یې مینه کوله . هغه د ماما څنګ ته خوشحاله ناست و ، خو د دې خوشحالی عمرلنډ شو . د قوې د رانګ آوازه خپره شوه او سبا ته یې مجاهد ماما بیا د سفر موزې په پښو کړې .

مور یې په زوی پورې د خاوند غم هېر کړی و . چې کله به پیژندویو ورته ووېل :

- « ډیر غمونه مهٔ خوره ، ځان دي یو موټی کړ . د هرڅا ساتندوی خدای دی . داسي خواران هم خدای ساتي ، چي پر مېنه يي سرې نهٔ دی پاتي - تهٔ لا بختوره يي . شکر باسه خدای زوی درکړی دی ، لوی به يي کړي ... »

دي ته به ژړا ورغله ، ویل به يي :

- « زه د زوی غمو وخوړم . ما پهٔ دهٔ پوري هغه ځوانیمرګ هیر کړی دی - ګوله بلا ده - لکه کوڼ هسي به درته ګوري نهٔ به پهٔ خپله خبري کوي - نهٔ به د بل پهٔ خبره سم پوهیږي ... » .

کهٔ به عبدالله د مور د اوښکو داري هم ولیدي ، څهٔ خاص تاثیر يي پاندي نهٔ کاوهٔ . د هغه اړیکي لهٔ نورو سره او لهٔ شاوخوا سره شلیدلي غوندي وي . ډیر لږ به داسي پیښیده ، چي عبدالله نوروته او بل څهٔ ته توجه وکړي . خو د مور به يي تل دهٔ ته پام و .

مور به تمامه ورځ د دهٔ څار کاوه . هغي پهٔ دي وجه نهٔ څاره ، چي بد کار به وکړي . نه - نه !! هغه کله هم بد کار نهٔ کاوهٔ . هغه اصلاً څهٔ کارنهٔ کاوهٔ . سهار به د چاپولهٔ څښلو وروسته تر هغو پوري ځای پرځای ناست و ، چي مور به ورته وویل :

« د باندي ووځه! لهٔ همزولو سره لوبي وکړه . »

او بیا به بي ارادي عبدالله را ولاړ شو د باندي به ووت .

عبدالله به د باندي لهٔ نورو هلکانو ګوښی چیرته ولاړ و . د هغو ځیني د لوبو تمه نهٔ کیده او چي وریام به يي شول ، نو پوښتو به يي :

- هغه سپين شی چير ته دی ؛ او دهٔ به هميشنی ځواب ورکړ :

- هغه سپين شی مې پلار وړی دی راوړي يې !

يوه ورځ يې مور ، برنی مکالمه واوريده - اور پرې بل شو زوی يې کور ته را وبالهٔ او داسې يې وژړل ، چې عبدالله يې هم لږ-لږ متوجه کړ . هغې ژړل او د دري کاله د مخه يو لښکر ورپاڅيدهٔ ، چې ميړه يې ټوپك پر اوږه کړ او ده ته يې وويل :

- « نن دريمه ده ، زموږ وطن ته د روس لښکري راغلي دي - غزا را باندي فرض ده . تا پهٔ خدای سپارم او کوچنی زوی پهٔ تا . »

او بيا د عبدالله پلار لهٔ کوره ووت سپين بيرغ يې پهٔ لاس کې و . د غازيانو مخې ته رهي و . دري کلن زوی يې د کور پهٔ دروازه کښې ولاړ و او پلار ته يې وويل :

- بابا زهٔ هم ځم !

پلار يې مخ راواړاوه ورته يې وويل : -

« زهٔ ژر راګرځم . »

زوی يې بيرغ ته لاس ونيو - پلار يې پهٔ مطلب پوه شو ، ويې ويل :

- دا سپين شی هم راوړم .

او څو ورځې وروسته ، لهٔ دې سحره د دوی پهٔ کور د غم ماښام داسې راخپور شو ، لکه لمر ، چې لويدلی وي او جهان ټول ماښام - ماښام وي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

PROPERTY OF ACKU 3084

نهه بجې

زه د دهٔ لهٔ نیولو ماښام خبر شوم تمامه شپه مې پهٔ اندیښنه کې تیره کړه او سحر د وخته د اولسوالۍ مرکز ته ورغلم . د روسانو لیدل ډیره ګرانه خبره ده نو ځکه د شناخته ازبکستاني د لیدلو پهٔ تمه د پوستې مخې ته د ویالې پهٔ غاړه کیناستم .

لس - لس نیمې بجې به وې چې پهٔ نظر راغی ژر ور ولاړ شوم او پهٔ حال مې خبر کړ . هغه پوستې ته دننه کړم او یوهٔ روسي منصبدار ته یې وروستم . دهٔ منصبدار ته زما شکایت واوراوهٔ خو هغه صرف

سر وخوځاوه . څو شيبې وروسته - ازبکستانی ووت او دوه روسي عسکر راغلل . عسکرو تر مړوند ونيولم . يوې کوټې ته يې ننويستم او ور يې را پسې پورې کړ . تمامه ورځ په کوټه کښې يوازې پروت وم . لوږه تنده مې نه محسوسوله خو يخني ډيره زياته وه .

د شپې په نهه بجې يې له کوټې را بهر کړم او په يوه توره خونه کښې يې د هغه منصبدار مخې ته ودرولم چې سحر مې ليدلی و . منصبدار د ترجمان په مرسته له ما پوښتنې شروع کړې - د هغه پوښتنې عجيبه غوندې وې . راته ويل يې چې د کوم ځای يې ؟ لوست ، ليك کولی شې کنه ؟ څو کلن يې ؟ څه شی دې ډير خوښيږي ؟ له څه دې بد راځي ؟ څومره جايداد لري ؟ پس له مرګه به څه کيږي ؟ او له مرګه ولې ويريږې ؟ د پلار څووم اولاد يې ؟ څه کار کوي ؟ ولې بې معلمی بل کار نه کوي ؟ د کوم مضمون او کوم صنف معلم يې ؟ او ...

ما د هغه ټولو پوښتنو ته ځوابونه ورکړل . بيايې راته - اشاره وکړه چې په کرسی کښينه . زه په کرسی کيناستم . څو لحظې وروسته دوو تنو عسکرو زما ورور راووست . ورور مې ډير وارخطا معلوميده چې په ما يې سترګې ولګيدې ژړا ورغله . منصبدار په قهر شو ، ميز يې په سوك وواهه او په روسي ژبه يې څه وويل . ترجمان مې ورور ته وويل چې مه ژاړه ، نن شپه څه درته نه وايي ، صرف څو پوښتنې کوي . دوی له ببري هم داسې پوښتنې

وکړي لکه چې له ما یې کړې وې . په آخر کښې یې ورته وویل :
- سبه اوس نو هغه هلك را وښیه چې پرون ماښام یې کله شینکوف - وتښتاوه او ستا د دوکان مخې ته تیر شو ؟ ورور مې ژړغونی شو او ځواب یې ورکړ چې نه یې پیژنم .
دوی ماته مخ را واړاوه ، راته یې وویل :
- ورور دې هغه هلك چې تیر ماښام یې ټوپك وتښتاوه لیدلی دی مګر نه یې راښیي ؛ نن شپه تر سهار نهو بجو پورې وخت لرئ ؛ ته باید ورور قانع کړې چې سړی را وښیي . ، کنه ، ستاسو دواړو د اعدام حکم صادر شو ! په نهو بجو باید اعدام شئ !!
زه او هغه یې دا ځل یوځای کړو . ځولنې یې را - واچولې کوټه نمناکه او ډیره سړه وه . د ویرې او یخنی په وجه - زما ټول بدن پوړیدو اود غاښونو کړچا مې دومره - ډیره وه چې عسکر راغی ؛ د لاس په څراغ یې کوټه رونړه کړه او چې کله مطمئن شو نو پوزخند یې وواهه او بیرته ووت .
ورور ته مې وویل چې په څه یې نیولی یې او څوك درته غواړي ؟ هغه سلګی وهلې او یوه - یوه خبره یې ترخولې وتله :
- پرون مې د مازدیګر او ماښام ترمنځ یو سړی ولید چې ټوپك ورسره دی او منډې وهي . ما پدې وخت کښې د دوکان وریورې کاوه خو د پوستې له خوا ډیرې ډزې کیدلې او څو دقیقې د دوکان مخې ته ودریدم . زه لا ولاړ وم چې روسان راغلل ، زه یې

ونیولم او پوستي ته یې راوستلم . تیره شپه یې ډیر ووهلم چې سړی راوښیه څو ما څوک ورښوولي وای ؟

- ولې ، سړی تا ونهٔ پیژاندهٔ ؟

- نه ، زما هغه وخت ورته پام شو چې لهٔ دوکانه تیر شوی و او ماته یې شا وه .

ما پهٔ توره شپه کښې د ورور د ژړا غږ اوریدهٔ . دهٔ ژړل او نهٔ صبریدهٔ . ما هیڅ فکر نهٔ شو کولی . د تیرې ورځې پیښې مې پهٔ ذهن کښې تیریدې - را- تیریدې . کله ناکله به مې د اعدام شیبه سترګو ته ودریده . عسکر به مې ولیدل چې د اعدام لوري ته مې بیایي . تڼیکونه به مې پهٔ ذهن کښې را تیر شول چې میلونه یې زما پهٔ لور دي او هغه ګوتې به مې تر سترګو شوې چې ما شهٔ کشوي .

ما یو ناڅاپه د ورور ترغاړې لاسونه را حلقه کړل - او بې ارادې مې ورته وویل :

ته چرت مهٔ خرابوه ، شپه لا پهٔ منځ کښې ده خدای مهربان دی . څو هغه څهٔ نهٔ ویل . د هغه بدن ګرم و او لکه چې پهٔ یخ نهٔ پوهیدهٔ .

یو وخت مې کتل چه ور را خلاص شو . د لاس د څراغ رڼاکې د دوو تنو عسکرو پښې پهٔ نظر راغلې . چې پورته مې وکتل یو پهٔ کښې زما پیژندوی ازبکستانی و . د هغه پهٔ لاس کښې یوه کمپله وه . کمپله یې زما خواته را واچوله . ما هغه ته وویل :

« مونږ بې ګناه یوو - آخر ولې مو وژنئ ؟ »

- دهٔ ځواب راکړ : « صبر پهٔ کار دی . انسان باید

په هرحال کښي حوصله - وکړي » - ده بس همدا خبري وکړي او له کوټي ووت .

ما د ده د خبرو په باره کښي ډير فکر وکړ ، خو د امید تکی په کښي را معلوم نه شو او زړه مي ومنله چي د دي بي غیرته غلام په وس کښي څه پوره ندي . مګر زما له ده تمه نه پري کیده . ځکه تیره میاشت مي ده ته په پټه یو قرآن شریف ورکړی و او ډیر را خوشحاله و .

ما ته بیا سبا را په یاد شوه . ورور ته مي پام شو . هغه اوس غلی و . ورنژدي شوم او کمپله مي ورباندي واچوله . ببري له ځانه کمپله لري کړه . ما پوه کړ چه یخ به دي ووهي خو ده ځواب را نه کړ .

ببري د دولسو کلونو و او زه اته ویشت کلن وم . هغه لا ډیرو تجربو ته اړتیا درلوده اواجل یي نه شوای زغملی . زه پدي خبره ډیر ځوریدلم چي دی ما دوکاندار کړی و - که چیرته ... د ویري ، خفګان او یوي مجهولي - ګناه احساس فکر کولو ته نه پریښودلم یو وخت مي ځان ته پام شو چي په سر مي ډیر درد دی . د ببري سلګی غلي شوي وي . زړه راته وویل چي خبري ورسره وکړم خو بیا منصرف شوم . ځکه شاید هغه به ویده و او نه مي غوښتل چه را ویښ شي .

رڼا ورو - ورو را پیدا شوه . د کوټي په دیوال باندي وړه پنجره وه له هغي واوره را بادیده او داسي معلومیده چي تمامه شپه واوره وریدله . ببری په تیاره کښي لړ-لړ را ښکاریده . هغه په

ځنګنو سر ایښی و . زه یې تنفس ته ځك شوم ساه یې آرامه او منظمه ایسته ما ګومان وکړ چې ویده دی . کمپله مې ورباندې سوکه واچوله خو هغه کمپله په سوك ووهله او بیایې په ژړا پیل وکړ .

زما ډیر پام ده ته و . صرف دې حالت په ګرارولم چې دی آرام کړم . له تیرو څو ساعتونو را هیسې مې له ورور سره مینه بې انتها زیاته شوې وه . هغه ته مې وویل :

- ته مه ژاړه ، ته نه پوهیږې ، دوی یواځې تحقیق رانه کوي ، ویروي مو ، نه موو ژني ، ډیر مه وارخطا کیږه ! څو ببری تیره شپه دومره وهل - ټکول لیدلي و چې له دوی یې د رحم او خلاصون تمه نه شوای کولای .

رڼا نوره هم زیاته شوه . اوس می د ورور سترګې سمې لیدلې . په تیاره کښې چې به ببري ژړل او ما به په تصور کښې د هغه له سترګو د اوښکو را تویدل لیدل نو لیمې یې زما په خیال کښې سمې نه جوړیدلې د هغه د سترګو عکس به مې له حافظې ووت او تر ډیرو پورې به مې تلاش کاوه چې د ببري سترګې ترسیم کړم .

د ببري سترګې په دا یوه شپه کښې لویدلې او پړسیدلې وې . هغه ماته نه کتل . دیوال ته یې کتل او ژر- ژرې ناړې تیرولې . ما ویوښت :

- تږی یې ؟ ده بې له دې چې راته وګوري ځواب راکړ :

نه ، ما بیا ورته وویل :

- ته چرت مه خرابوه ، زه ازبکستاني پوه کړی یم . هسې مو ویروي . چې اشتباه یې رفع شي بیرته مو پریږدي . د ده ستر ګې وبریښیدې ، د لومړي ځل د پاره یې راته وکتل او ويې پوښتلم :

- هغه څه وخت تاته وويل ؟

- کله چه نیولم یې .

- ته دې د نیولو کیسه راته تیره کړه !

ما د خپلو نیولو کیسه ورته وکړه او په دروغو مې د اوبکستاني د وعدې خبره وکړه . د ده په ستر ګو کښې د امید ځلا زما د زړه تیارو ته هم لاره وکړه او یدې ډول مې د احمقانه امید تتې رڼا ته پناه یووړه . زما ټول حواس په دې حماقت پوهیدل خو د ټولو لارو بندیدا یوه داسې لار راته جوړوله چې ممکن ژوند بې له هغې لارې بې مانا شي .

ماته ژر سودا را ولویده چې هسې نه دده ته زما او ازبکستاني مخکینی خبرې وریادې شي . خو ده څه ونه ویل . ممکن هغه خبرې به یې هیرې وې او یا به اصلاً ورته متوجه نه و . ده له څو دقیقو سکوته وروسته راته وویل :

« لالا ، ما د دوکان کونجي د بوټ په تل کښې پټه کړې ده ، فکر دې ورته وي . » ما « ښه » وویل او خبرې ته یې په چورت کښې ولاړم .

رڼا نوره هم زیاته شوه . ما ساعت ته وکتل د سحر اووه نیمې بجې وې . څو د قیقې بعد ورخلاص شو اول یو روسی راغی او بیا هغه ازبکستانی را د ننه شو ، سهارنۍ یې راوړه . ورور

مې ماته وکتل . ما ازبکستاني ته وویل :
- تاته ډیر امید لرو ! هغه غږ ونهٔ کړ ، روسي ورسره څهٔ خبرې وکړې او دواړه لهٔ کوټې ووتل .
د عسکر خاموشي ببری لږ څهٔ متغیرکړ . تر ډیرو پورې یې ماته کتل او بیایې پهٔ خوراك شروع وکړه .
ما د هغه د پاره څو ګولې ترستونې تیرې کړې .
تر ډوډۍ وروسته مې کمپله پهٔ سر واچوله او وروړته مې بهانه وکړه چې خوب راځي . ما نهٔ غوښتل چې دی د خپل ځان لهٔ دم پهٔ دم ډیریدونکي اضطرابه خبر کړم . څلور اتیا دقیقې پاتې وې .
ترکمپلې لاندې پهٔ تصورکښې نهو بجو ته ولاړم .
لهٔ ځان سره مې فیصله وکړه چې صرف یو خواهش به ځني کوم :
« پهٔ سر او مخ مې مهٔ ولئ ! .
سوچونو پهٔ مخه کړم د ګولۍ د پاره سینه مناسب ځای ده ، پهٔ تېر باندې لګیدل میړانه ده .
د مرګ پهٔ وخت باید سترګې پټې کړم .
دوه - درې دقیقې زحمت دی . مرګ څه دی ؟ مرګ یو مرموز حقیقت دی . مرګ پهٔ هرچا راځي . مرګ ډیر را لنډ دی .
د جند پهٔ باره کښې باید فکر، ونهٔ کړم . د روح پهٔ باره کښې فکر لازم دی .زهٔ روح یم او روح زهٔ یم .
دا مړ بدن څو لکه وتلی غاښ د هیسته اچولو او هیرولو وړ دی . څو ساعته وروسته به مې روح د پلار او مور ارواوې وګوري . ممکن هغوی خوشحاله شي چې زهٔ شهید شوی یم . بیا به لهٔ ارواوو سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

والوزم . آسمانونه به وګورم . آه خدایه ! پهٔ آسمانونو کښې هر څهٔ ناآشنا دي . پهٔ اسمان کښې تر اوسیدو دځمکي لهٔ احواله خبریدا خوندوره ده . زهٔ به‌ځمکه نهٔ هیروم . پهٔ ځمکه باندي به څهٔ تیریږي ؟ زامن به مې د مور څنګ ته ناست وي او حیران به وي چې هغه ولې ژاړي ، پهٔ هلکانو پسې به څوك راشي د باندې به یې یوسي ، خوشحاله به یې کړي . سخت ژمی دی . د پاتیا مراسم ډیر سخته دي . زهٔ به هره ورځ کوښښ کوم چې د کور - کلي احوال واخلم . ببری به هم راسره ملګری وي . ببري ته به مې مور ډیره خوشحاله شي . ادي چې مې مړه کیدله نو د دهٔ نوم یې دوه - درې ځلې واخیست او بیایې کلمه وویله او ساه یې ورکړه . آه ! د ورور بدن به مې چیرته پروت وي ؟ پهٔ واورو کښې پروت دی . پهٔ وینو لړلی دی . غوښې یې خاورې کیږي . هډوکي یې توریږي ، دوړیږي او ورکیږي . د هغه روح نه شم احساسولی اف ! دا نهٔ شم زغملی چې د هغه بدن دې نهٔ وي . هغه زهٔ لهٔ رنګه پیژنم او د هغه روح ته لا پدې دنیا کښې ډیر کلونه پاتې دي چې ځانګړې نخښې پیدا کړي . هغه پهٔ ډیر بد عمر مړي ...

پهٔ ستوني مې درد دی ، تبه مې ورو - ورو ډیریږي . ... یو لوړ غر دی . ډیر لوړ دی . د غره پهٔ یوه هسکه ډډه باندې نهٔ د کوزیدلو لار شته او نهٔ د ختلو . شي لاس ته مې خورا ژور ګړنګ دی . ببری

را سره ملګری دی . د هغهٔ پښه وښوئیده . نیم ځوړنده دی . هغه چیغې وهي او زما لاس یې ټینګ نیولی دی . ما کیڼ لاس پهٔ یوې تیزې پورې ونیو خو تیزه هم لهٔ خپله ځایه را خطا کیږي .
دره ډیره ژوره ده ... پهٔ همدې وخت کښې مې چیغې کړې او لهٔ خوبه را ویښ شوم . ببری حیران - حیران راته ګورې خو زهٔ ژر ورته وایم : پهٔ خوب کښې وډار شوم . هغه خپلې شونډې زبیښې اودواړه لاسونه یې د ورنو پهٔ منځ کښې نیولي دي .
زما تبه ده ، پهٔ سر مې خورا ډیر درد دی . ساعت ته ګورم : پنځه دیرش دقیقې پاتې دي . پهٔ پوزې ، غوږونو ، مخ ، ټټر او د سر پهٔ کاسې باندې جدا ، جدا لاس را تیروم کاشکې ممکنه شي چې د ببرې پهٔ بدن هم لاس را تیر کړم او د وجود موجودیت یې لمس کړم .
لهٔ کمپلې مې سر را بهر کړ . ساعت اته بجې او دوه څلویښت دقیقې وې . د کوټې د رڼا پهٔ ځیر مې پهٔ ذهن کښې هم رڼا راغله او دهٔ ته مې وویل :
- د تحقیق پهٔ وخت کښې څوک وروښیه .
- ما څوک ندي لیدلي ، زهٔ څوک وروښیم ؟
- معصوم مجاهد وروښیه . هغه نهٔ شي نیولی . پهٔ جبهه کښې دی .
- دوی وایي چې د ټوپك تښتونکی هلك دی .
معصوم خو لوی سړی دی .
- دوی معصوم څهٔ پیژني چې لوی دی که ووړ ؟
- کهٔ ور معلوم شو .
- د معصوم تر پیژندلو پورې لا وخت شته .

- سمه ده .

دا ځل مې د امید رڼا واقعاً هم محسوسه کړه او له څهٔ نوره سوچه وروسته مې ببري ته وویل چې وزګاره مهٔ کینه ، د تحقیق تر شروع پورې کلمه شریفه وایه .

نهو بجو ته څلور دقیقې پاتې دي . زهٔ او دی دواړه کلمه شریفه وایو ، خو زما فکر د هغو بوټونو آوازونو ته متوجه دی چې له بیرونه راځي . د ګامونو آوازونه مې زړهٔ دربوي او د اطمینان تته ډیوه پوړوی . زهٔ مې ورور ته وایم :

- ګوره ، ورته وایې به چې وړمه شپه وارخطا شوم نو ځکه مې د سړي نوم نهٔ شوی سنودلی . دروازه خلاصه شوه . څلور تنه عسکر را ننوتل . مونږ دواړه یې په مخه کړو . زما او د ببري د دواړو پښې پوړیږي . زهٔ هغه ته وایم : ځان پهٔ غیرت کښې ونیسه ! پهٔ حقیقت کښې هغه ته نهٔ وایم بلکې ځان ته وایم . واوره پهٔ شدت اوري . زما غاښونه له ډیره یخه پهٔ یو بل بې اختیاره لګیږي . د مستنطق د خونې د باندې یې زهٔ ودرولم او دی یې د ننه وروست . زهٔ پهٔ پښو نهٔ شم دریدلی او عسکرو یې تر مړوندوونو نیولی یم شیبه نیمه وروسته یې ببری را وایست .

هغه دوو عسکرو تر تخرګونو نیولی دی . د دهٔ ماته پام ندی خو زهٔ ورته ګورم . زهٔ یې هم وروستم . د بیګنې سړي مخې ته ولاړ یم . هغه را۔ نه پوښتنه کوي : آیا د شپې دې ورور قانع نهٔ کړ

چې سړی را وښیئ ؟

- هغه ماته سړی را وښوده او ویل یې چې ورمه شپه مې هم له ډیرې وارخطایئ د سړي نوم نه واخیستی .

- ښه ، لطفاً ووایه چې کله شینکوف چا تښتولی دی ؟

- معصوم نومې هلك تښتولی دی . (د ټوپك ډزې اورم چې له بیرونه راځي) .

- د کوم کلي اوسیدونکی دی ؟

- د زرغون کلي .

- د پلار نوم یې ؟

- محمد نظر .

خو د ځوابونو په پای کښې وایې چې تاسو دروغ وایاست . دواړه باید في الفور اعدام شئ !

دوو تنو روسانو زه هم له تخرگونو نیولی یم او بیایې مې . زه په خپلو پښو نه شم تللی ، خو له ډیرې غصې ورته وایم : ما پریږدئ - په خپلو پښو ځم ! هغوی راته بد - بد گوري زما په مطلب نه پوهیږي .

زه یې یوې چاردیوارۍ ته وروستی یم . د دیوال بیخ ته په واوروباندې یو مړی پروت دی . گیډه یې را معلومیږي چې په وینو سره ده . زه ببری پسې غواړم - هغه په واورو - باندې ناست دی . پلتۍ یې وهلې دي . لاسونه یې په واورو کښې دي ښکته گوري .

عسکرو ببری را ولاړ کړ . مونږ دواړه یې په

جدا - جدا کرسیو کینولو لاسونه او ښښې یې په کرسۍ پورې ټینګ - ټینګ را وتړل . زه او دی یې له یو بله لرې کړو زمونږ کرسۍ یې دیوال ته تکیه کړې . مستنطق را پیدا شو . دواړه یې معاینه کړو . زمونږ د بدن د حرارت درجه یې یاداشت کړه او څو دقیقې کیږي چې نیغ - نیغ راته ګوري . زه کوښښ کوم چې د سترګو له لارې زاریږ ورته وکړم .

مستنطق اوس زمونږ له معاینه کولو لاس واخیست . عسکر تیارسی شول . د ټوپکو خولې یې راواړولې . ترجمان یو - دوه ... وایي او مستنطق له وخته استفاده کوي ، بیا مونږ ته را نژدې کیږي ، راته ګوري ، معاینه کوي مو او دا دی را څخه لیرې شو .

شپږ وویل شول ، ما سترګې پټې کړې او صرف دا اوس را په یاد شول چې ما باید خواهش کړی وای چې په سر او مخ مې مه ولئ . خوکار ترکار تیر دی .

زه د ټوپکو ډزې اورم او احساس کوم چې په ما مرمۍ نه لګیږي . ډزې جارې دي . زما چپ مړوند لږ څه ګرم شو . ورو ، ورو بې حاله کیږم . داسې احساس کوم چې په زړه کښې هوښیار یم . زه له شاوخوا جدا کیږم . زه غم هیروم ، زه سبادې هیروم ، له زمان او مکانه لرې یم او له دردو لذت سره ناآشنا شوم ... خو زما په بدن کښې یو ډیر پټ شی لا ژوندی دی ...

زهٔ پهٔ هغه کوټه کښې پروت یم چې د اعدام شپه مې پکښې تیره کړه . ببری هم پروت دی . زهٔ دلته کله راغلی یم ؟ زهٔ دلته چا راوستی یم ؟ زهٔ ببري ته ګورم ، هغه چت ته ګوري او سترګې رپوي . رشتیا پهٔ یو لاس مې ډیر درد دی . یو لاس مې دروند دی . یو لاس مې تړلی شوی دی . پښې مې را ټولې کړې او د ببري را پام شول . ببري لا څه نهٔ دي ویلي خو زهٔ ځنې پوښتم : څنګه یې ؟ د هغه آواز اورم چې وایي : « سنهٔ یم » .

د کوټې دروازه خلاصه شوه . دوه کسه را ننوتل . مالهٔ ویرې سترګې پټې کړې . « ولاړیدلی شې » دا غږ اشنا دی ، سترګې مې رونې کړې - ازبکستانی می سرته ولاړ و . هغه لاس راکړ او را ولاړ شوم . ببری مې پهٔ څنګ کښې دی او لهٔ کوټې راوزو .

ازبکستانی راته وایي : چې زیری درکوم - خلاص شوئ ! خو ما نه شوی منلی ، زهٔ او ببری لهٔ هغه سره لهٔ پوستې ووتلو او د باندې مې ورته وویل : دا څهٔ کیسه وه ؟ هغه شاوخواته وکتل او بیایې سوکه راته وویل : ستاسو مستنطق لهٔ دې سره علاقه لري چې د مرګ پهٔ وخت کښې د انسان روحیات معلوم کړي . کهٔ څهٔ هم هغه ویلي وو چې پهٔ سر او تهرېږې فیر مهٔ کوئ - چې د بې ګناه خلکو د مرګ احتمال کم شي - مګر بیا هم باید شکر وباسئ چې ژوندي خلاص شوئ .

ما ورته وویل : مونږ یې صرف د دې د پاره نیولي وو ؟ دهٔ ځواب راکړ : نه ستاسې ورور یې

پدې خاطر نیولی و چې د کله شینکوف تښتونکی وروښیږ او په اوله شپه یې ډیر وواهه ، خو په سحر یې معلومه شوه چې د کله شینکوف تښتونکی وژل شوی دی ، او مړی یې د پوستې شاته په یوه کنده کښې پروت دی .
ما ځکه منصبدار ته وروستلږ چې ګوندې اوس به ورور در خلاص کړي خو هغه تاسې یوه شپه د خپلې څیړنې او تجربې د پاره معطله کړیږ . ما ورته وویل : - زما لاس لګه چې مات دی ؟ ده وویل : شکر وباسه چې نور روغ یې او ورور خو دې د خدای (ج) په فضل بیخي سبه دی . ببري ویوښت :
- په پوستې کښې هغه مړی د چا و ؟ ده ووې د ټوپك تښتونکي و . هغه اجازه وغوښتله او پوستې ته ستون شو . له پوستې سل - سل و شل متره لرې په یوه کنده کښې د هغه هلك مړی پروت و ، چې مونږ په پوسته کښې لیدلی و . د هغه په ملا ګولۍ لګیدلې او تر ګیډې را وتلې وې . پښې او لاسونه یې کاږه - واږه و . ما ببري ته وویل :
- چې لاسونه او پښې یې سمې کړه . هغه کوښښ وکړ خو سم نه شول . د هلك جامې شنې وې . توره کورتۍ یې په ځان کښې وه . د کورتۍ تخرګونه یې پرې و ، په تندې یې شین خال و . تور ویښتان یې په سپینو واورو کښې بریښیدل . سترګې یې نیمګښه وې .

اشنا قبرونه

چيرته چې به ګونګی ناست و، د هغې برنډې
څنګ ته زما د تګ راتګ لار وه . دا برنډه د کچه-
ګړۍ په شمالي اړخ کښې واقع ده . ما ته يې اصلي
څښتن نه دی معلوم، خو هغه وخت د ګونګي په
تصرف کښې وه . د برنډې مخې ته لږ څه ورانډې د
مهاجرو هديره ده . د کچه ګړۍ دې اړخ ته کورونه
نه وو او په همدې وجه د تلو راتلو دپاره ښه
مناسبه ګوښه وه .

زه ددې کمپ له خلکو سره نه پيژنم خو ددوی
په هديره کښې دري داسې کسان ښخ دي چې اوس

مې هم نهٔ هیریږي او خیالونو - خوبونو ته ډیر راځي . پهٔ دي دري کسانو کښې یو ګور د یو بې کسه او ناشناسه افغان دی . هغه مازدیګر چې یې دا سړی ښخاوهٔ ، زهٔ د معمول غوندي لهٔ خپله کاره راتلم او د هدیرې څنګ ته تیریدم . پهٔ هدیره کښې ډیر اولس را پنډ و . د خلکو ټول ته ورننوتم . چا راته وویل چې دا سړی نن سحر پهٔ پاخه سړك باندې موټر وواهه او ځای پر ځای یې وواژهٔ . مړی تر اوسه پورې لهٔ پولیسو سره و، خو ورثه یې معلومه نهٔ شوه او لهٔ ناچارۍ یې مونږ ته د تدفین دپاره را وسپارهٔ . زهٔ د مړي کټ ته ورنژدې شوم د مخته ولاړو کسانو لهٔ شا مې غاړه ورهسکه کړه .د مړي پر بدن څادر غوړیدلی و. نور نهٔ ښکاریدهٔ . پوازې پښې یې لوڅې وې . د پښو تلې یې تکې زیړې اوښتې وې . تر کټ لاندي یې تور سلیپر بوټونه پراته وو . یو سپین ږیري ته یې څنګ لوري وویل : "دا بوټونه هم ددهٔ دي .

سلیپر تازه رنګ شوي او دوه ځایه پینه وو . زهٔ هلته څو شیبې ودریدم . د ځینو کسانو چې ماته را پام شو او نابلد ورمعلوم شوم نو لاره یې راکړه او ګواکې پهٔ پټه خولهٔ یې را څخه وغوښتل چې د مړي مخ وګورم ګوندې ویې پیژنم . کهٔ څهٔ هم دا زما اخلاقي وظیفه وه او باید لیدلی مې وای خو د مړي لهٔ مخه مې څادر پورته نهٔ کړ او د خلکو لهٔ منځه مې د را وتلو تکل وکړ . د را وتلو پهٔ وخت مې لهٔ چا ویوښتل چې سړی ځوان دی کهٔ زوړ .

هغه راته وویل :
چې زلمی دی .
په هغه شپه د ځوانیمرګ د زیږو پښو اوږږ سلیپرونو تصور را ګډ وډ کړ . په هغه شپه زما په بې شمیرو پښیمانیو یوه بله پښیمانۍ هم اضافه شوه .دې شي ځوروئم چې ما یې ولې حتی د مخ لهٔ لیدلو سره هم دلچسپي ښکاره نهٔ کړه .
سحر چې بیا کار ته تلم او هدیرې ته ورننږدې شوم نو سترګې مې وار د واره د دهٔ په ګور ولګیدې .
د ګور خاوره لا نمناکه وه او تور بخونه معلومیده .
څو شیبې یې د قبر خوا ته ودریدم . دوعا مې ورته وکړه . په هغه وخت به ګونګی د برنډې سیوري ته ناست و. ګونګی د خپلو مخصوصو اوازونو او اشارو په ذریعه و غوښتل چې ما ته د نوي ګور په باره کښې څهٔ ووایي . ددهٔ زړه وچې ورسره کښینم ، خو ما داسې ونهٔ کړل . یو څو ناوخته و او باید کار ته تللی وای او بله دا چې خدای شته لهٔ ګونګي مې لړ لړ ورټ کیدهٔ . هغه ناجوړ و او ورو ورو به ټوخیدهٔ . د کمپ ځینو ماشومانو به چې دلته نږدې لوبې کولې او لهٔ ګونګي سره یې ورانه وه ، کله ناکله را ته ویل :
" یی ! یی ! دهٔ ته مهٔ ورنږدې کیږه ، دی سل دی .
" ما هم په ګونګي باندې د مسلول ګومان کاوهٔ او دماشومانو خبره مې څکه زړهٔ منله چې هغو ضرور لهٔ خپلو مشرانو اوریدلي وو . په اوله کښې لهٔ ګونګي سره زما اړیکي کوچینیانو ته بې معنی

ښکاريدي . هغوی ته ګونګی بوډا ليونی هم ښکاريده او دده د ليونتوب د اثبات له پاره يې پوښتنه را نه کوله چې ته پوهيږې دا بوډا ولې د غرونو خواته ګوري ؟ چې ما به ورته وويل، زه نه پوهيږم ، نو دوی به په خندا - خندا کښې را ته وويل : دی له برنډې وطن ته ګوري .

ما به سحر او مازديګر دلته ګونګی ، هديره او ماشومان ليدل . زه سوکه - سوکه له دې حالت سره عادت شوم چې دا درې واړه د يو مثلث درې کونجونو ته ورته دی او د هديرې د وجود غونډې دلته په دې مثلث کښې ګونګی او کوچينيان هم لازمي ټوکې دي .

ماشومان د ژوند په څير سر تر پايه نارامه وو او زوږ به يې ټوله فضا نيولې وه . خو ګونګی به خاموش و. ډير لږ خوځيده، ورو- ورو به ټوخيده او له برنډې به يې د لويديځ لور ته کتل . ګونګی تقريباً د مړو او ماشومانو تر منځ يو منځنی حيثيت درلود. دی دژوند او مرګ په بريد کښې يو بې اعتباره مزی و.

کوچينانو د ځان له پاره بوډا يو مهم خنډ باله . دلته د کمپ له خړو خيمو، تنګو کوټو او وړو غوليو څخه را دې خوا ، ارت او لوی ميدان د لوبو دپاره خورا خوندور ځای و. په دې ګوشه کښې نه لويان او مشران وو چې دوی له لوبو منع کړي او نه هم هغه غم لړلې څيرې ، چې شايد غم انګيزو نظارو به يې د دوی په زړونو کښې شکونه پيدا کول . په ميدان کښې له بوډا پرته د ماشومانو دپاره بل مشکل نه و . ګونګي له دوړو بد منل او په پوټلن

میدان لوبې خو ضرور ډیرې دوړې جوړوي . بوډا چې به له کوچینیانو په تکلیف شو نو د غرب له خوا به یې مخ را واړاوه او تر ډیره پورې به دوی ته زونګیده.

یوه ورځ په مثلث کښې د معمل خلاف خاموشي وه . ماشومانو میدان نه وېرې ایښی ، خو لوبې یې بس کړې او غلي وو.بوډا هم له خپل پخواني ځایه خوځېدلی او د برنډې له بلې څنډې یې لویدیځ ته کتل . له ماشومانو مې پوښتنه وکړه چې څه کیسه ده . دوی د بوډا له لاسه شکایت وکړچې هسې بیځایه په قهر دی . "سرې " په کاڼو وویشته او چې بوډا پسې ولاړ شو ، دې د کور خواته منډه کړه خو په لاره وېرتله ، خوله یې وینې شوه . بوډا هغه پریښوده ، زموږ خواته راغی .زموږ څه ګناه ده ؟ وهلی چا دی او کنځلې چا ته کوي ؟ اوس که د " سرې " له کوره څوك راشي هغه به هم موږ سپکوي .

ما وویل :

سره کومه یوه ده ؟

دوی ځواب راکړ :

" هغه چې سترګې یې شنې دي ...،

چې ګوډۍ ورسره وې ... ، چې زیړ ویښتان لري ...، چې ...،

ما ته "سره" را یاده شوه . دا به د شپږو - اوو کلونو په عمر وه ، خو ډیره شوخه او په عین حال کښې محجوبه ماشومه وه .ګوډۍ به یې همیشه په غیږ کښې وه . یوه ورځ مې پوښتنه ځنې وکړه چې نجلۍ د کوم ځای یې ؟ دا اول وشرمیده ، خو

وروسته يې ځواب راکړ :
" زهٔ د کابل يم . ګوډۍ مې هم د کابل ده . ګوډۍ مې ما ته ماما لهٔ کابله راوړې ده . دا د کابل ګوډۍ ده . دا مې ماماجان ماته راوړې ده .
" ما بيا وپښتله چې کابل چيرته دی ؟ دا شيبه نيمه غلې وه . بيا يې د لويديځ لورته مخ واړاوهٔ ، د خيبر غرونو ته يې لاس ونيوهٔ ، ويې ويل :
" ها خواته . ليرې دی .
" ما ددې د ځورولو دپاره وويل :
" د کابل ګوډۍ خو خرابې وي ! "
مګر دې ته زما خبره ډيره بيځايه ښکاره شوه .خپلې سترګې يې پورته کش کړې او ويې ويل :
" اوهو ! د کابل ګوډۍ څنګه خرابې وي !."
سبا سهار بيا هغه ميدان واو هغه لوبې د کوچينيانو شور ماشور ټوله فضا پهٔ سر اخيستې او د پروني خيګان نخښه نهٔ وه . د بوډا ماته را پام شو . هغه د هميشه غوندې د قبلې لورته مخ اړولی او خاموش ناست و.
ماشومانو چې وليدم نو هر يوهٔ جلا-جلا مخاطب کړم او راته ويې ويل :
"ای ! ای ! "سره" هاغه ده ! "سره" دا ده ! "سره" نن د خپل لقب غوندې لا ډيره سره شوې وه .ځان يې پريولی و. جامې يې پاکې وې . ګوډۍ يې هماغسې پهٔ غيږ کښې ټينګه نيولې وه. ما ماشومانو ته نصيحت وکړ چې بوډا مهٔ خپه کوئ او کهٔ يې خپه کړئ نو ښيرا وې به درته وکړي . ګورئ غاړې به

مو بندې شي ! ... بیا بوډا ته ورغلم ، هغه چې زه ولیدم ، نو شونډې یې له خندا بیرته شوې . له ماشومانو راضي غونډې و او اشاره یې راته وکړه چې کښینه ؛ خو ما یوه کړ چې کار لرم او اجازه مې څني وغوښتله .

زه به د معمول غونډې په هغه لاره تلم راتلم. د ماشومانو سحرني او مازدیګرنی لوبې او د بوډا توخل او لویدیځ ته کتل جاري وو. هدیره ورو- ورو لوییده . د بیکسه ځوان د کور شاوخوا ته نوي قبرونه جوړ شوي او هغه لکه د ژوند په اختتام کښې چې تنها و، تنها نه و. د بوډا ورځ په ورځ کمزوریدا او د هدیرې لوییدا ، د لارې د سر په مثلث کښې د مرګ ترانه غږوله . زه اوس بوډا ته تر پخوا هم لږ ورګرځیدم .د هغه نظرونه به د لویدیځ په غرونو کښې ښخ وو او لارویو ته یې چندان نه پام کیدل . ماشومانواوس ګونګی نه ځوراوه هغوی پر ما باندې د بوډا د خپل او خواخوږي ګومان راغلی و، دوی به هر یوه جلا-جلا د ګونګي په باب معلومات راکول :

"زه ګونګي ته څه نه وایم ... پلاني پرون په بوډا پورې وخندل ... ما ګونګي ته اوبه راوړې ... ګونګی اوس له موږ نه خوشحاله دی ...

" ما به د ماشومانو خبرې په دقت اوریدې او له دوی به مې د خوښۍ څرګندونه کوله .

یوځل څو ورځې سر په سر "سره" رانغله. ما له ماشومانو د سرې پوښتنه وکړه . هغوی راته

وویل : چې "سره" ناجوړه ده . ځو ورځې نوري تیرې شوې . زهٔ مازدیګر مهال لهٔ خپله کاره راتلم او چې هدیرې ته ورسیدم د همیشه غوندې مې دوعا وکړه او دبیکسه زلمي ګور ته مې وکتل .زهٔ لا ډیر نهٔ وم را تیر شوی چې ماشومانو را ناري کړې "هاغه د "سرې" قبر دی ! "سره" مړه شوه ..." ما بې ارادې ګورستان ته وکتل او نوی کوچینی قبر مې ژر پیدا کړ . د کوچینانو سره مې خبرې ونهٔ کړې . بوډا ته ورغلم . د هغه پهٔ سترګو کښې اوښکې ډنډ شوې او د هدیرې خواته یې اشاره وکړه .

دې نه وروسته به ما ماشومانو او بوډا ته نهٔ بلکه هدیرې ته ډیره توجه کوله . د "سرې" قبر به پهٔ زور غم کښې ایسار کړم او لهٔ دنیا به مې زړهٔ تور شو . اوس پهٔ هدیره کښې دوه داسې قبرونه وو چې د خاوندانو یاد یې ډیر ځورولم ، ځو د یوهٔ مې هم حتی نوم زده نهٔ و .

یو وخت داسې راغی چې بوډا د کښیناستلو حوصله لهٔ لاسه ورکړه . تر ملا لاندې به یې څادر غوړولی او باندې پروت به و. ددهٔ مکررې پریوتنې تشویش را پیدا کړ اخر یو ځل د برنډې خواته ورو ګرځیدم او د صحت پوښتنه مې ځنې وکړه . دهٔ سر ته لاس ونیوهٔ او پهٔ اشاره یې پوه کړم چې سر یې چکر خوري او پهٔ ناسته پهٔ عذا بیږي .

زهٔ به هماغسې تلم اوراتلم . ماشومانو به لهٔ بوډا نه لیرې لوبې کولې او د دوی لهٔ پښو را ولاړې دوړې به تر بوډا پورې نهٔ را رسیدې . ګونګی به پهٔ

برنده کښې په چپ اړخ پروت و . د لمر پریواته لور ته به یې کتل او هدیره لکه د مهاجرو کمپ ورو- ورو لوییدله .

یو مازدیګر د همیشه غونډې دګورستان په لاره راتلم . په هدیره کښې ګڼ خلك را غونډ وو او یو مړی یې ښخاوه .

څه شیبه وروسته پوه شوم چې خلك دا ځل په ګونګې باندې خاورې اړوي .

ګونګی که څه هم ډیر پخوا د مرګ په بوله ولاړ ؤ خو زما زړه دا نه منله چې دی دې په تورو خاورو کښې پروت وي او غرب ته دې نه ګوري .

ما په لحد کښې د وروستي ځل د پاره ورته وکتل او هلته مې هم د حیرانۍ سره ولیدل چې مخ یې د لویدیځ خواته اوښتی دی . له یوه ځنګ لوري مې ویوښتل چې عجیبه ده ، ده په ژوند هم لویدیځ ته کتل او اوس هم لویدیځ ته ګوري ! هغه وویل :

« ګونګی خواره کې پردیسۍ ډیر ځوراوه او مونږ یې یوه کړي وو چې هغې خواته لیدل یې څه ناڅه کراره وي . خو خلك د هر مړي مخ قبلې ته اړوي او دا یوه شرعي چاره ده .

زما په تصور کښې لا اوس هم ګونګی هغسې ګوري او یو ډول تسل مې زړه ته لاره کوي ؛ خو له بې کسه ځوان سره ناځواني مې لکه د هغې نجلۍ یاد چې اوس له خپلې ګوډۍ ، د خپل کابل له ګوډۍ بیخي ډیره لیرې ده ، سخت ځوروي !

۱۳٦٤ ، پیښور ، مرشدآباد

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لیوهٔ سر

د « دُران » پلار کهٔ څهٔ هم ډیره زمکه لرله او گذاره یې ښه وه خو غران ته به یې څلور غوټې وراچولې وې او میلمه یې کله چا پهٔ کور نهٔ و لیدلی .
د پیرو اکا پهٔ هکله داسې ویل کیدل چې د کلي تر خان هم ډیرې روپۍ لري مگر څرنگه چې شوم سړی وو او د ننگ جنگ نهٔ وو نو د چا سترگه څنې نهٔ کیده او خان دی پهٔ هغه بډایانو کښې نهٔ حساباوهٔ چې سیالي او رقابت ورسره وکړي .
خان سربیره پردې چې ډوډۍ مار او غیرتي سړی و ، د سنگارونو او میلو هم ډیر شوقي و . پهٔ

ژمی به چې واوري کوټې شوې نو د ده به بیا په کور کښې طاقت نه کیده. کرې ورځ به یې په ښکار تیروله.

له ورځو یوه ورځ خان ته په ژمي له کندهاره داسې میلمانه راغلل چې هغوی هم د ښکار سنه شوقیان وو. خان اسونه ورته برابر کړل او د ښکار ملګري یې کړل.

دوی ټوله ورځ د مارغانو ښکار وکړ خو مازدیګر د راتګ په وخت یو اجل نیولی لیوه مخې ته ورغی چې د مشر میلمه په مردك ولګیده او ځای پرځای مړشو. مشر میلمه د لیوه سر په سانګې پورې وتړمبه او خان ته یې وویل چې که دې خوښه وي د لیوه سر به د چا په کور واچوو چې میلمستیا راکړي. خان یې خبره خوښه کړه او زیاته یې کړه چې ته زمونږ په سیمه کښې نابلد یې، که دې د هر چا په کور واچاوه نو دا به د کوربه په حق کښې یو قصدي کار نه وي بلکې د هغه په ډوډی کښې به زمونږ نصیب وي.

دوی په خبرو خبرو کښې کلي ته را نژدې شو. مشر میلمه سترګې وغړولې چې کوم کور خوښ کړي او د لیوه سر ورواچوي. د خدای (ج) کارونه وو د میلمه نظر د دران د پلار په کور ولګیده، نیغ ور تیر شو او د هغه د کور د دروازې مخې ته یې د لیوه سر ور وغورځاوه. په دې وخت کښې د دران پلار له کوره راووت، له میلمنو سره یې روغبړ وکړ او په کیسه پوه شو چې سبا غرمه باید میلمستیا

ورته وکړي . د دران د پلار له خبرولو وروسته نور خان تم نهٔ شو او له خپلو میلمنو سره یې د حجرې مخه وکړه .

په لاره مشر میلمه له خانه پوښتنه وکړه چې څنګه په خوار سړي خو مې نهٔ یاست اړولي ؟ خان سوړ اسویلی ویوست او ځواب یې ورکړ چې سړی خوار نهٔ دی خو ډیر بې همته دی . مګر په هر حال اوس مو د لیوهٔ سر وروړی دی ، هر رنګه چې وي ډوډۍ به راکوي .

ماخوستن په حجره کښې خان ته فکر ورولویدهٔ چې هسې نهٔ دې میلمنو ته خجالت شو نو ناظر ته یې پټ وویل چې ورشه د دران پلار ته وایه چې ګوره خلاصی دې نشته ، له ډوډۍ به ځان نه پټوې .

څهٔ وخت وروسته ناظر بیرته راغی او خان ته یې وویل چې هغهٔ په کور کښې ځان غلی کړ او زوی ته مې یې په ټینګه سره وویل ، خو زوی خوار یې د خپلې ډوډۍ خوړلو اختیار هم نهٔ لري ، پاته شوه لا دا چې پلار ته د میلمستیا خبره وکړي .

خان ناظر ته وویل چې ورشه دی را وبوله . ناظر بیا پسې ورغی خو دی له کوره را ونهٔ وت او ناظر مجبور شو چې زوی یې خان ته ورولي .

د دران رنګ تک ژیړ اوښتی و او سره لهٔ دې چې کوټ یې په ځان کښې وو ، لهٔ یخنۍ داسې رپیدهٔ لکه د منې پاڼه . د خان چې څنګه سترګې پرې ونښتې خوایې ورته بده شوه نور یې هیڅ ورته ونهٔ

(c) ketabton.com: The Digital Library

ويل صرف څهٔ روپۍ يې ورکړې او ناظر ته يې وويل
چې يو پسهٔ هم ورکړه .

دران کهٔ څهٔ هم ټول عمر پهٔ حقارت کښې تير
کړی وو خو د ميلمستيا د پاره د خان لهٔ خوا پسهٔ
ورکول بيخي ورته سخته شوه .

پهٔ ځان پوه نهٔ شو چې پيسې يې څنګه واخيستې او
د کور خواته څنګه را روان شو . پهٔ کور کښې يې
پلار د خان پسهٔ ته خوشحاله شو . پسهٔ يې پهٔ
اخور وتاړهٔ . څهٔ دانې شاخل يې ور واچول او سبا
يې زوی ته وويل چې سحر ناظر ته ووايه چې مور
مې سخته ناجوړه وه ، پلار مې سحر لمانځه مهال
غزني ته يووړه او پهٔ کور کښې اوس زهٔ يواځې پاتې يم .

دران د پلار خبره سمه وانهٔ وريده . ځکه
سخته تبه ورباندې راغلې وه او چې پهٔ ځان
پوهيدهٔ نو بيا دوه ورځې تيرې وې . د خان
ميلمانه کندهار ته ستانه شوي وو . ناظر پسهٔ
بيرته څنې وړی و او پلار يې کليوالو پهٔ يوه خولهٔ
سپک کړی و .

هسې خو پيرو اکا هرچاته معلوم و چې شوم
سړی دی مګر د ليوهٔ د سر لهٔ ميلمستيا پټيدل يې
بيخي متل وګرځيدل .

خدای خبر چې پيرو اکا ولې د پيسو لهٔ لګولو قسم
کړی و . شايد دی به د ډير اوږدهٔ عمر پهٔ چورت
کښې و . او د آينده لهٔ پاره به يې ساتلې خو
خدای پاک ډير اوږد عمر ورنهٔ کړ ، پهٔ دوه شپيته
کلنۍ کښې ومړ او بې لهٔ دې چې د چا سترګه پرې

لونده شي ، خاورو ته وسپارل شو .

خو دران په کلي کښې د پلار له مرګه وروسته هم خوشحاله نه شو . همیشه به له نورو غلی ګرځیدهء او داسې احساس به یې کاوه لکه د ټولو پوروړی چې وي . حال دا چې پر نیم کلي یې د پلار پیسې وې پلار یې په پټه ډیرو خلکو ته په ګټه روپۍ ورکړې وې او نن چې هغه نه و نو هیچا یې هم په انکار شرم او ګناه نه محسوسوله .

د پلار له مړینې یې څه موده وروسته د دران بچه وختله په غزني کښې عسکر شو . د غزني په سنار کښې د عسکرۍ له ستونځو سره سره دران په دې خوشحاله و چې کلي او کلیوال نه ویني . له عسکرۍ وروسته چې څنګه کلي ته ولاړ د زمکې د خرڅلاو په فکر کښې شو . په څو میاشتو کښې یې زمکه خرڅه کړه ، واده یې وکړ او غزني ته د خپلو خپلوانو د ممانعت سره سره په کډه ولاړ .

دران په څه پیسو د لیلامیو دوکان جوړکړ او نورې پیسې یې په بانك کښې تحویلې کړې .

د هغهٔ دلته په سنار کښې ګذاره سنه کیدله . دلته یې چا پلار نه پیژاندهٔ . د کلي سیال او سیالدارې نه وه او ژوند یې ظاهراً بې غمه تیریدهء خو سره له دې هم د دهٔ هغه له کلي راوړی مراوی توب بدل نه شو . سبځې یې په سنار کښې کال دوه وروسته د سناریانو خوی بوی واخیست او نوریې د کلي ارمان نه کاوهٔ . کډه یې سنه خوشحاله وه د کوڅې له والو سره یې اړیکې ټینګې کړې وې او چې

هروخت به یې زړهٔ وشو لهٔ نورو سنځمنو سره به یا د زیارتونو پهٔ سیل ووته او یا بازار ته د یونیم شي د اخیستلو د پاره ولاړه . خو دران سره لهٔ دې چې خپل غم یې نهٔ شو پیژندلی ، یو پټ او همیشنی غم ورسره مل و . دهٔ داسې احساس کاوهٔ لکه چې یوه پټه ګناه یې کړې وي او د هغې پهٔ وجه خپل ځان خوري . هغه دلته هم لهٔ چا سره یار دوست نهٔ شو . لهٔ سحره تر ماښامه به پهٔ دوکان کښې و او د تګ و راتګ پهٔ وخت کښې به یې سرټیټ اچولی و زمکې ته به یې کتل . د کوڅې خلکو به هغه ډیر باحیا او ارام سړی ګاڼهٔ خو د هغه پهٔ زړهٔ چې کوم اور بل و د هغه تاو حتی د دهٔ کډې هم نهٔ محسوساوهٔ .

د دران پهٔ سبار کښې کلونه تیر شول . پهٔ سبار کښې یې پوخ کور جوړ کړ . پهٔ یوهٔ درملتون کښې شریک شو او مشر زوی یې پهٔ مکتب کښې واچاوهٔ او داسې وخت پرې راغی چې د دهٔ ژوند ته د کلي د خلکو سترګې وتلې مګر بیا هم دهٔ یو کمی محسوساوهٔ .

یوه ورځ یې سنځې ته وویل چې زړهٔ مې غواړي بیرته کلي ته کډه وکړو او هلته څهٔ کاروبار شروع کړم . سنځې یې د دهٔ لهٔ خبرې سره مخالفت وکړ . خو هغې لا د کلي شکایت نهٔ و تمام کړی چې د دهٔ پهٔ زړهٔ کښې د کلي پهٔ نسبت د نفرت اور بل شو او لهٔ ډیره تاوه یې ورته وویل چې سم وایې ، بیخي سم وایی !

سنځي يې دا گومان وکړ چې خاوند يې دا خبره له غصې وکړه ، مگر حقيقت داسې نهٔ و . د دهٔ به همدارنگه کله ناکله کلی پهٔ زړه ووريدهٔ خو اکثره به يې ډير بد ځني راتلل . سنځه يې د دهٔ برخلاف کلي ته ډيره تله راتله ، مگر کلی يې د ژوند لپاره بيا هيڅکله خوښ نهٔ کړ .

شپې ورځې تيريدلې او دران دوکاندار لهٔ هغه پټ اور سره چې پهٔ زړهٔ يې بل و ظاهراً کرار ، بې ازاره او بې غمه دوکاندار معلوميدهٔ . هغهٔ خپل آرامش او سوړ طبيعت کله هم لهٔ لاسه نهٔ ورکاوهٔ او حتی کله چې د اول ځل د پاره وروسته لهٔ ډيرو عمرونو سنارته پردي پوځونه راننوتل او پهٔ گرده تولنه اضطراب خپور شو ، دی هماغسې د هميشه غوندې پټ خولی ، آرام او زحمتکشه دوکاندار پاتې شو چې د تگ او راتگ پهٔ وخت به يې سر ځوړند و او لهٔ هيچا سره يې د زړهٔ خوالهٔ نهٔ کاوهٔ .

د روسانو د پوځ لهٔ راتگ سره کهٔ څهٔ هم لارې گډې وډې شوې او دی به نور د پخوا غوندې د ليلام پهٔ انډيو پسې کندهار ته پهٔ بې غمۍ سره نهٔ شو تلای خو دا چې د روسانو ليلامي ډير خوښ وو او د دهٔ دوکان ته به ډير راتلل ، نو دهٔ څهٔ خاص تاوان نهٔ و کړی .

دران د نورو سناريانو غوندې لهٔ روسانو کرکه کوله او بد يې ايسيدل ، مگر سره لهٔ دې هم کله دا پهٔ زړهٔ کښې نهٔ وه ورتيره شوې چې د روسانو پرضد بايد څهٔ وکړي .

هغه به د کلي خبرې اورېدلې چې اوس هغه پخواني وختونه نهٔ دي اوس ګڼ زلمي غازيان شوي دي ، ټينګونه سوځوي او پهٔ دښمن لارې بندوي .
هغه به دې خبرو ته حيران پاتې شو او کله ناکله به پهٔ زړهٔ کښې ورتېره شوه چې پهٔ دې حال کښې خو مې کلې ليدلى واى ، مګر دا ارزو به يې سمدستي پهٔ زړهٔ کښې مړه شوه او هغه نامعلوم او مبهم غم به يې بېرته تسخير کړ .
يوه شپه دران لهٔ همدې نامعلوم او مبهم خپګان سره لاس او ګريوان و ، خوب نهٔ ورتهء ، د خيالونو او چورتونو پهٔ دنيا کښې کوز پاس ګرځېدهٔ او اخر روسانو ته راورسيده. د روسانو لهٔ تصور سره د هميشه غوندې پهٔ زړهٔ کښې نفرت ورپيدا شو خو لهٔ دې بې خونده خياله يې لا ځان نهٔ وو خلاص کړى چې د خيالونو پهٔ دنيا کښې ځان ته مخاطب شو وې ويل :
« دورانه ! يو روسى دې وژلى وي ، سر دې ځنې پرې کړى وي او هغه سر دې بيا کلي ته وروړى وي » .
دې تصور يې زړهٔ باغ باغ کړ او پسې ويدهٔ شو .
سحر چې دوکان ته روان و پهٔ زړهٔ کښې ورتېره شوه چې يو خوندور تصور خو مې کړى و ، شيبه نيمه وروسته تصور ورياد شو او بيا يې ځنې خوند واخيست .
دې تصور به هميشه خوشالاوهٔ او د دې ارزو د تحقق د پاره به يې پهٔ تخيل کښې رنګ پهٔ رنګ پرواګرامونه جوړول او خوند به يې ځنې اخيست .

هغه به د خیالونو په دنیا کښې کله د پیریانو خولۍ موندلې وه ، کله به یې وزرونه کړي و او حتی یونیم ځل به یې په رښا ورځ روسی وژلی و ، د هغه سر به یې غوڅ کړی و او کلي ته به یې وړی و او په دې ټوله لاره کښې به د روسانو سترګې خدای (ج) په ده ړندې کړې وې .

ده که څه هم د روس د وژلو هیڅ اراده نه لرله او عقل یې د داسې خطرناك کار اجازه نه ورکوله خو په دې باره کښې تصوراتو اود پروګرامونو جوړولو ډیر خوند ورکاوه .

پنځه شپږ هفتې وروسته د ده دا خیالي پروګرامونه په یوه واحد او کوټلي تخیل بدل شول او سره د دې چې یې لا د روسي د وژلو اراده نه وه کړې د پروګرام اوله برخه عملي کړه او هغه دا چې یو سبه پنج ټکه چاریکاري چاقو یې واخیست او د دوکان په پسخانه کښې یې کیښود . د ده هغه مبهمه ارزو به صرف دې تصور په کرارولې شوه چې دوکان ته یې یوه ورځ یو روسی منصبدار یواځې رانوځي او دي یې د نورو ټوکرانو په شوق پسخانې ته بیایي او هلته یې دی په چاقو وژني سرځنې پرې کوي او په یوې ګونې کښې یې اچوي او دی له ګونې سره د پسخانې په شاتنې دروازه بهر ته وځي او ځان کلي ته رسوي .

له هغه سره دا تصور هغه وخت لا ډیر شو چې د بانکونو د بې اعتبارۍ په وجه یې له بانکه ټولې پیسې را وایستلې او په سنار کښې یې د غلاوله

ډیرښت په خاطر دا روپۍ د خپلې کډې په ذریعه کلي ته یووړې .

اوس نو دی په کور کښې یواځې و او خپل تصور یې لا سنه کولی شو . په دوکان کښې به د ورځې له خوا کله ناکله پسخانې ته ننوت چاقو به یې خلاص کړ او د تصور په مرسته به یې په هوا کښې د یوه روسي په ګیډه کښې ښخ کړ .

په دې ورځو کښې چې به روسان راغلل نو د ده زړه به په دربیدلو شروع وکړه او سودا ته به یې بیخې فکر نه رسیده . یوه ورځ یې یو د پنځه سوو روپیو جمپر یوه روسي منصبدار ته په پنځوس افغانۍ ورکړ او چې څو دران متوجه کیده هغه تللی و . د خدای (ج) کارونه و همدا منصبدار مازدیګر بیا دوکان ته راننوت . ده ورته د جمپر وویل چې زما پام نه و ، بیه یې اوچته وه بیرته یې راوړه ، مګر هغه په خبره پوه نه شو . ده بیا خپله خبره ورته وکړه او پسخانې ته یې اشاره وکړه چې له همدې ځایه مې جمپر درته را ایستلی و هغه د پنځه سوو افغانیو مال دی زه خطاوتی وم . روسی دا ځل هم په خبره پوه نه شو او دا ګومان یې وکړ چې په پسخانه کښې نوي مالونه دي ، نو د پسخانې خواته ورغی . دران یې ممانعت ونه کړ او چې څنګه په زړه کښې ورتیره شوه چې داسې تنها روسی او هغه هم په پسخانه کښې بیا کله پیښیږي نو د الله اکبر چیغه یې لا پوره تر خولې نه وه وتلې چې د روسي ګیډه کښې بیا چاقو تر

موټې پورې ننوتی و .

شيبه نيمه وروسته دران د روسي سرغوځ کړ . په يوه پلاستيکي کځوړه کښې يې واچاوه او بيا يې دا کځوړه د بورۍ په يوه ټوکرينه کځوړه کښې پټه کړ او د شا د دروازې له لارې د موټرونو د هډې خواته را رهي شو .

هغه په کراتو مراتو کړی تصور د يوې شيبې د پاره هم ټکنی نه کړ ، د موټرو په هډه کښې يې د کلي موټر ومونده اود ماښام اذانونه لا نه و شوي چې دران د بورۍ له کځوړې سره د کلي د جومات مخې ته له موټره ورکوز شو .

اوس هغه شيبې رارسيدلې وې چې د ده له زړه نه يوه مرموز غم کډه کوله . دران په اندروني حقارت د غلبې موندلو د پاره نور ځنډ نه شو کولای ، د روسي سر يې سره د هغه له عسکري خولۍ له کځوړې راويوست او د جومات مخې ته يې واچاوه .

دا خبره لکه چرچرۍ په درست کلي کښې خوره شوه او هغو ځوانانو چې ځان ته به يې يوځه ويل ده ته د احترام په سترګه کتل تر نيمې شپې پورې زاړه او ځوانان ترې راګرځيدلي وو . له ده يې د روسي منصبدار د وژلو کيسه اوريدله او ده ته يې په حسرت حسرت کتل . د دران زړه سپک شوی و او داسې احساس يې کاوه لکه د اول ځل د پاره چې وينه پکښې چليدلې وي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

راز

ما دوه میاشتي د مخه جهاد پیل کړی و ۰ پهٔ تیرو دوو میاشتو کښې دا لومړی ورځ وه ، چې لهٔ مرکزه د باندې ، هغه هم پهٔ یواځې ځان وظ۰فه راسپارل کیده ۰

زهٔ د مجاهدینو لهٔ مرکزه څلور کیلو متره لیرې پیره ولاړ وم قوماندان راته ویلي و ، چې د سړك څارنه به کوې او کهٔ دي پر هر چا شك راغی ، تالاشي يې اخله ، ځکه آوازه ده چې لويه قوه راځي ۰

د پیرې پهٔ لومړیو شیبو کښې پوه شوم چې ډیر مشکل کار ته مې غاړه ایښې ده ۰ کهٔ به هر څوك د

لاري پر سر تيريدل ، نو ما به د شك په نظر ورته کتل . د يوه - نيم لاروي په برخه کسی به مي شك ډير شو ، خو د تالاشي جرآت به را سره نه و . په زړه کښې به راتيره شوه ، چې يه سړيه څه به ورسره نه وي ، هسې به دريورې وخاندي . حقيقت دا دی چې په خپله سيمه کښې تالاشي اخيستل ډيره ګرانه خبره ده ؛ ما په دې ورځ داسې کسان هم وليدل ، چې سنه غوړه پوښتنه به يې راسره وکړه ، خو ما به نه پيژندل .

ما تر غرمې پورې د هيچا تالاشي وانه خيستله ، خو د زړه ستړيا پوره ستړی کړی وم . غرمه مهال د خلکو تګ و راتګ کم شو . د سړک يوې غاړې ته په ډبره کښيناستم او په زړه کښې مې وويل :

- چې زه او دا کار خو ډير سره ليرې يو .

ما لا ساه نه وه سمه کړې ، چې دا غږ مې واوريده :

« وا ملګه ! مجاهد يې ؟ »

ما سر را اوچت کړ . د اواز خاوند يو سپين ږيری ملنګ و چې زما لور ته را نژدې کيده . زه ورولاړ شوم ، پوښتنه مې ورسره وکړه او يوه مې کړ ، چې مجاهد يم . ملنګ راته وويل :

زويه ! زه له بغلانه راغلی يم ، خو سوه تانکه را-روان دي ، د ځان چاره کوئ ! يوې خواته غلي شئ !

ما له ملنګه د قوې په باب نورې پوښتنې وکړې ، خو هغه ته اضافه معلومات نه و .

په داسې حساس وخت کښې راته د سړک پريښودل نا مناسبه ښکاره شول ، نو ملنګ ته مې

وویل ، چې کله دا خبر زموږ مرکز ته ورسوي ، ډېر به درځخه خوشحاله شو ، ځکه زه مجبور یم دلته پاتې شم او بل ځوك نه شته ، چې ویې لیږم .
ملنګ وویل :
- په دواړو سترګو ، د مجاهدینو خدمت به ولې نه کوو !

ما ملنګ ته د مرکز لاره وروښوده او هغه راځخه رهي شو . ملنګ به لا شل - دیرش ګامه نه و لیرې شوی ، چې زه پسې ورغلم د تالاشی اجازه مې ځنې وغوښته . ملنګ په داسې انداز دوه - درې ځله راته کوز - پاس وکتل ، چې په خپله خبره سنه پښیمانه وم ، خو اوس شوی کار و ، حقیقت مې ورته وواېه ، چې ملنګ ماما ! خوا به نه بد وې ماته قوماندان امر کړی ، چې هر ناپیژندویه مرکز ته را. لیږې ، تالاشي یې اخله . زه سنه پوهیږم ، چې ته خپل سړی یې ، خو که قوماندان خبرشي چې زه تالاشي نه اخلم - سخته خوا بدوي .

ملنګ په قهر شو ، په تنده لهجه یې راته وویل : سنه ، ډیرې خبرې مه کوه ، تالاشي دې ژر - ژر اخله ، په سره لمرکښې مې مه ایساروه .

ما په خپل عمر کښې د لومړي ځل د پاره تالاشي اخیستله . د تالاشی په وخت کښې مې د سړي له جیبه د شفر په شیر لیکلې لیکنې لاس ته راوړې سیین زیرې زما د سوالونو په ځواب کښې وویل ، چې دا پاتې په بغلان کښې خو تنو مجاهدو راکړې او قسم یې راکړی ، چې نه به موږ چاته

ورښيي او نهٔ هم هغه کسان چې دا پاڼې ورسپارم .

د سپين ږيري ملنګ خبرو قانع نهٔ کړم . ملنګ مې لهٔ ځان سره معطل کړ ، چې څوک شناخته را-پيدا شي او لهٔ « شفر » سره يې مرکز ته ولېږم .

پهٔ دې منځ کښې ملنګ راته وويل :

زهٔ به د سين پهٔ غاړه اودس وکړم .

ما ويل :

ښه به شي .

ملنګ لهٔ ما څخه شل - پنځه ويشت متره لېرې د سين پهٔ غاړه اوداسه ته کښيناست . خو څهٔ شيبه وروسته يې د درياب منځ ته ټوپ کړل او بلې غاړې ته يې د رسيدلو د پاره لکه تکړه لامبوزن لامبو وهله . زهٔ وارخطا شوم . لهٔ څهٔ ترديده وروسته مې د ټوپک خوله ورواړوله ، درې ډزه مې باندې وکړل . هغه اول د اوبو لاندې شو او بيا يې جسد د درياب څپو پهٔ اوږو کړ . شاوخوا مې وکتل پهٔ دره کښې هيڅوک هم نهٔ ښکاريدل . څو دقيقې مې اوبو ته کتل . لهٔ څپو او اوبو کرکه را پيدا شوه مخ مې ځنې واړاوهٔ . غر هم سهمجن او وهمناك ښکاريدهٔ . ګرمي بيخي ډېره وه ، خو زما پهٔ زړهٔ يخ ننوتی و . ريږديدم . لس - پنځلس دقيقې پهٔ ځان نهٔ پوهيدم - وروسته بيا د لويې قوې راتګ راياد شو - د سړك غاړې ته راغلم - يو شناخته لاروي ته مې وويل ، چې مرکز د قوې لهٔ راتګه خبر کړي .

بعد لهٔ دې د يوې ونې سيوري ته کښيناستم .

د پيښې شوې مسلې جريان مې پهٔ ذهن کښې د فلم

په شان تیریده‌ء ، خو فکر مې نشو ورته کولی داسې احساس مې کاوهٔ ، چې هغه ملنګ د شا له خوا را روان دی ، ماته را نژدې کیږي . څو ځله مې شاته وکتل ، مخ مې بلې خواته واړاوهٔ ، خو بیا هم توهم نهٔ پریښودلم . خلك په لاره باندې تلل او راتلل . نور مې څوك نهٔ ځارل . که به چا سلام را واچاوهٔ ، ځواب به مې ورکړ او کهٔ نهٔ رابانديې تیر به شو او پرې پوه به نهٔ شوم ، چې څوك دی او چیرته ځي ؟"

یو وخت مې دوه تنه سوارهٔ مخ ته ودریدل او پوښتنه یې راځخه وکړه ، چې یو سپین ږیری ملنګ دې نهٔ دی لیدلی ؟ دا پوښتنه نهٔ وه د ټوپك ګولۍ وه ، خو په ځان مې رانه وړه - ځواب مې ورکړ ، چې نه ! هغوی د تنګ په وخت کښې وویل :
وبخښه په تکلیف مو کړې - هغه زموږ دوست دی ، موږ ویل ، چې ممکن لیدلی به دې وي .

دوی دواړه د « بغلان » د مجاهدینو سرګرویان وو- ما پخوا هم لیدلي وو . د دوی له لیدلو وروسته د خپلې ګناه په لویوالي پوه شوم . دا مې یقین شو ، چې له هغه خوراکي سره د مجاهدینو اسناد وو ، چې نهٔ یې غوښتل افشا شي ، نو تیښته یې غوره وګڼله .

ما له ډیرو چورتونو وروسته دا فیصله وکړه ، چې هغه ما د بې ګناه په صفت نهٔ دی وژلی او زهٔ یې په قتلولو نهٔ ملامتیږم ، خو خبره باید تر آخره پورې پټه وساتم . ځکه ما د راز معلوملولاره د تل

د پاره بنده کړه او که جبهې ته خدای ناخواسته هر تاوان ورسیږي نو له ما به يې نه انگيري .
ما د ملنگ کاغذونه له جيبه راويستل ، د يوې تيږې لاندې مې پټ کړل ، بيا د درياب غاړې ته ورغلم ، د ملنگ د بوټانو خاپونه مې اوار کړل . ماته صرف يوه لاره پاتې وه او هغه دا چې په ځان باندې بايد پل را نه وړم . له دغه فکره وروسته مې تر تيږې لاندې پاڼې را واخيستلې ، په اوبو کښې مې وويشلې ، بيا مې ټوک - ټوک کړې او په سين کښې مې واچولې .
زه لا د سين په غاړه ناست وم ، چې سړی راغی ويې ويل :
- قوماندان غوښتی يې .
دا سړی د سړک ساتنې ته پاتې شو او زه مرکز ته رهي شوم .
چې هلته ورسيدم او د قوماندان څنگ ته مې هغه دوه تنه سرګروپان وليدل نو شکونو داسې په مخه کړم ، لکه هغه بې روحه جسد چې د اوبو څپو يووړ .
- قوماندان راته وويل :
- نن دې په لاره باندې يو سپين ږيری ملنگ نه دی ليدلی ؟
- ما ځواب ورکړ :
نه ، مانه دی ليدلی ؛ ما دغو دوو ورونو ته هم دا خبره کړې وه .
- قوماندان وويل :
ما دې ته راغوښتی يې ، چې که داسې سپين ږيری

چیرته په لاره تیریده را تاویي کړه. یو سپین ږیری ملنګ پرون په « بغلان » کښې د مجاهدینو له ګروپ سره مل شوی و او وروسته له هغې چې یې ګروپ په الوتکو بمبارد کړ ، تښتیدلی دی .

د دې خبرې په اوریدو سره مې روح داسې آرام شو ، لکه سین چې د غرونو له غیږې اوارو دښتو ته را ورسیږي .

- قوماندان دا هم وویل :

- د هغې لویې قوې د راتګ په برخه کښې ستا احـــوال بیځایه و ، دا دوه ورونه اوس - اوس له « بغلانه » راغلي دي . صرف یوه وړه قوه را روانه ده ، هغه هم په لاره تیریږي ، دلته نه پاتې کیږي ، خو موږ د وړې قوې سره ځواب ویلی شو - که خدای کول ستې به یې وباسو .

هغه له خپلو خبرو وروسته د لارې ښارنې ته ولیږلم . په لاره باندې مې زړه داسې سپک و ، لکه چې څوک له بندیخانې را خلاص شوی وي خـــو د « راز » معلومول مې لا مناسبه نه ګڼله ؛ ځکه د دې یوه راز افشا کیدلو هغه نور رازونه خلکو ته ور په ګوته کول ، چې ما د تل د پاره پټ کړي وو .

ساړهٔ بادونه

میا صیب وروستی ځل د نهه پنځوسم کال په میزان کښې زموږ کورته راغی . ما ځنې د حال احوال پوښتنه وکړه . دهٔ لنډ لنډ ځوابونه راکړل او په پای کښې یې راته وویل :

« ښه ، لهٔ کوټې ووځه نور مې مهٔ په عذابوه ؛ دومره وکړه چې بڼستن راوړه یخنې مې کیږي . »

میا صاحب به پخوا هم د زړهٔ غوښتنه نهٔ پټوله او نابلد سړی ورته ډیر حیرانیدای شوای خو دا ځل یې د خبرو لهٔ اندازه معلومیدل چې یوځهٔ بې حوصلې هم دی . ما بړستن ورته راوړه او د

ستنيدو پروخت مې خوله ونهٔ دريده بيا مې وپوښت :
« ميا صاحب ، ناجوړ خو به نهٔ يې ! ؟ »
د دهٔ د حوصلې کمزورۍ نوره هم جوته شوه او پهٔ ستوغه وينا يې ځواب راکړ :
« ړوند يې ، نهٔ يې وينې چې منى دى او سرکال هوا ډيره سړه ده ، همدا اوس لکه د ژمي د خيلې سوړ شمال لګيږي . کهٔ مې خهٔ ضرور کار نهٔ واى نو پهٔ دې سړه هوا کښې چيرته راتلم . »
ما د دهٔ خبرو ته سر وخوځاوهٔ او ځنې رهي شوم . د ورهٔ د پورې کيدو پر وخت يې اواز را باندې وکړ :
« ورسم پورې کړه ! »
ور مې پورې کړ . د باندې را ووتم . لمر پهٔ غرغرو ؤ . هوا سړه نهٔ وه . د حويلۍ پهٔ چمن کښې کيناستم او د ميا پهٔ هکله ، چې ډير مضطرب او بې حوصلې را معلوم شو ، فکر يوړم .
زهٔ ډير کوچنى وم چې د دهٔ راتګ مې ياد شي . پهٔ هغه وخت کښې مونږ لا کابل ته را کډه شوي نهٔ ؤ . دى به پهٔ کال کښې دوه - درې ځله زموږ کورته راتهٔ . شپه به يې تيره کړه او د سحر پهٔ خړه وړه کښې به لهٔ خداى پاماني پرته پهٔ خپله مخه رهي شو . ميا پهٔ هغه وخت کښې هم مونډۍ ږيره درلوده . د کتابونو غوټه به ورسره وه . شنه لونګۍ به يې پهٔ سر وه . هغه وخت يې هم شونډې چاودې وې او د دهٔ پهٔ واړهٔ ځان کښې به تقريباً هره کورتۍ لويه او کڅو سنګاريده . د کلونو تيريدا

پهٔ دهٔ کښې صرف دا توپیر راوستی ؤ چې هاله یې ډیره تووره او د خبرو حوصله ډیره وه . پلار مې دې خدای وبخښي تر نیمو شپو به ورسره ناست ؤ .
دهٔ به لهٔ کابله پهٔ نویو کتابونو سر بیره تازه خبرې راوړې وې . کهٔ څهٔ هم زهٔ د دوی پهٔ خبرو سم نهٔ پوهیدم خو د کابل خبرې را باندې ډیرې ښې لګیدې او پهٔ دقت به مې ورته غوږ ایښی ؤ .
کتابفروش میا به د کابل کیسې کولې او د کابل د کوڅو ، واټونو ، سیاستوالو ، لیکوالو ، جشنونو ، مرګونو ، ودونو ، مظاهرو ، غونډو ، کتابونو او اخبارونو پهٔ شمول به د دغه ښار د ژوند لهٔ ګڼو اړخونو غږیدهٔ .
ما پهٔ کوچنیوالي کښې د کابل پهٔ باب دومره مطالب ذهن ته سپارلي وو چې کله به لوینې لومړی ځل دې ښار ته راغلم نو ډیر ځایونه به داسې را-معلومیدل لکه پخوا چې مې هم لیدلي وي او پکښې بلد یم . زما د دې ډول احساس پهٔ پیدایښت کښې د میا لوی لاس ؤ .
میا پهٔ کابل کښې پیدا شوی او لوی شوی ؤ . کابل د دهٔ د کتابونو د راکړې ورکړې او د دهٔ د یارانو مرکز ؤ. هغه به لهٔ کابله ډیر لږ سفر کاوهٔ او کهٔ به پهٔ څلور- پنځه میاشتو کښې یوځل ولایتونو ته هم لاړ نو مساپرې یې تر هفتې نهٔ اوږدیده . لهٔ دهٔ سره به د کتابونو پنډ کې پهٔ سفر کښې هم خامخا ؤ . د کتابونو پهٔ کاروبار کښې د دهٔ اصلي مقصد د پیسو ګټل نهٔ ؤ بلکې یا به یې لهٔ

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوم شناخته لیکوال یا شاعر سره د مرستې له پاره د هغه کتابونه پلورل او یا دا چې د کار کتابونه به یې په زور یا رضا په هغو کسانو خرڅول چې د ده شناخته وو او خاصه لورینه یې ورسره لرله . میا پیسو ته څه خاص ضرورت هم نه درلود ځکه واده یې نه و کړی ، د کتابونو پنډه-کي سرمایه نه ځنې غوښته او د شپې تیرولو له پاره یې په شخصي کوټو سربیره چې مثلاً د جوماتونو په حجرو کښې ده ته رسیدی شوې ، په کابل کښې په طبع برابر یاران هم دومره لرل چې که د هر یوه کره یې په نوبت شپه کولی نو د چا خبره د لومړي سړي کور ته به کال پس بیا نوبت رسیده . زه تر اوسه پورې دا باور لرم چې له کابل سره د ملګرتیا احساس په هغه کښې د ژوند د ملګرې د لرنې احساس تر ډیره حده کمزوری کړی و .

زه لا په چمن کښې ناست وم او د کابل تك شین اسمان ته مې کتل . درې - څلور جنګي الوتکې د اسمان په جنوبي څنډو کښې ښکاره شوې . د الوتکو اواز سوکه - سوکه را نژدې شو خو ما د هغو په هکله فکر ونه کړ او د خیال او حافظې په مرسته مې د میا ، کابل او کوچنیوالي په باب خواږه یادونه را یادول او ځان مې له حاله لرې کاوه .

کله چې موږ کابل ته را کډه شو په اولو ورځو کښې میا هره ورځ زموږ کور ته راته . هغه چې زموږ د کور په شاوخوا سیمه کښې څوك پیژندل

ټول يې را معرفي کړل . په سبوونځي کښې د ماشومانو د شمول له کاره را نيولې د حويلۍ په پټو کښې د ګلانو د قلمچو د را وړلو تر کاره پورې يې چې هرځۀ په وس کښې ؤ هغه را سره وکړل . ميا په کابل کښې تر ډيرو پورې د ميلمنو په سترګه راته کتل .

زۀ لا په همدې يادونو کښې ډوب وم چې ميا کړکۍ خلاصه کړه ، ورو يې بللم او بيرته يې ژر کړکۍ پورې کړه .

هغه په کوټه کښې له خپل عادت سره سم ، تغييرات راوستي وو . توشکونه يې د خپل ذوق مطابق له سره اوار کړي او هر هغه څۀ چې ورته نامرتب معلوم شوي وو ، مرتب کړي وو . دی کۀ چيرته يوه شيبه هم کوي نو اول خو د فرش له مخې خلي - خاشي ټولوي . بيا د کوټې اسباب له خپل ذوق سره سم ترتيبوي . حتی ځينې وخت خو کۀ په ديوال باندې عکسونه ځوړند وي هغه هم را-کوزوي او د بيا ځای پرځای کولو په فکر کښې يې لويږي . د ميا صاحب بل کار دا وي چې يوۀ اړخ ته د کتابونو غوټه کيږدي او بل اړخ ته خپل څادر اوار کړي . څادر په دقت ګوري چې هسې نۀ سم قات شوی نۀ وي . له دې کاره وروسته بيا خپل شين وړوکی پټکی په دواړو لاسونو له سره را کوز کړي په څادر باندې يې کيږدي او بيا د قلم ، عينکو ، تسبو او رومال وار راشي چې د څادر په څلورو کونجونو باندې يې ږدول کيږي .

زهٔ د میا صاحب پهٔ هدایت د ورهٔ څنګ ته غلی کیناستم او ځراغ مې بل نهٔ کړ . هغه پهٔ بړستن کښې ځان کلک پیچلی ؤ او دوه - درې دقیقې یې څهٔ ونهٔ ویل :

وروسته یې بیا راته وویل چې ور نژدې شم . زهٔ د دهٔ کتابونو ته نژدې کیناستم . دهٔ غوټه خلاصه کړه . لهٔ یوې پلاستیکي کځوړې یې دوه کتابونه را-وایستل ؛ ماته یې راکړل او راته وېې ویل :

دا ولوله چې څهٔ زده کړې ! »

ما ورته وویل :

« تشکر . بیه یې څو افغانۍ کیږي ؟ »

دهٔ راته وویل :

« دربانديې خرخوم یې نهٔ . »

ما وویل :

« نو پهٔ څو ورځو کښې یې بیرته در وسپارم ؟ »

دهٔ ځواب راکړ :

« دا ستا شول . بیه نهٔ لري . یو زوړ باپیار مې ؤ . هغه تیره هفته لهٔ کابله ووت او تر تګ د مخه یې شل - پنځه ویشت توکه کتابونه وړیا راکړل . ما هغه ته ویلي وو چې زهٔ یې هم نهٔ خرخوم او پهٔ خپلو شاګردانو یې ویشم . ګوره ! زهٔ تاته د خپل شاګرد پهٔ سترګه ګورم او هغه هم ستا د پلار پهٔ خاطر . تهٔ کهٔ هرخومره بازاري خبرې اترې او لباسي راشه درشه راسره وکړې خو زهٔ یې ستا پهٔ تله نهٔ درتلم ، نور مې مهٔ پهٔ عذابوه . یوځل جګ شه دا کړکۍ وګوره . کهٔ ګومه یوه کولیک نهٔ وي

کولیك یې کړه او ور به هم سم پوري کوې ؛ خو ګوره ، یوه خبره واوره ، ماخوستن وروسته له ډوډۍ راشه یو څو خبرې درته کوم . ضروري خبرې . »

ماخوستن مې میا ته ډوډۍ ورووړه . هغه د خپل همیشني عادت پر خلاف راته وویل :

« ته هم خپله ډوډۍ دلته راوړه ، یوځای به یې وخورو خو په تیاره کښې به یې خورو . د سپوږمۍ رڼا کافي ده . »

میا د خوراك په منځ کښې یو ناڅاپه ډوډۍ بس کړه او په خبرو شو :

- عجیبه ده . هیڅوك هم پاتې نه شو . هرڅوك یوې خواته غایب شول . داڅه وشو ! داڅه حال دی ؟ هرڅه مړاوي سنکاري . لکه کابل چې چا تر ستونې نیولی وي . »

ده پنځه شپږ دقیقې همدارنګه خبرې وکړې او بیرته یې په خوړلو شروع وکړه .

تر ډوډۍ وروسته یې د چای څښلو پر وخت راته وویل :

- « زه نور نه شم کولی چې سنه کتابونه پیدا کړم او تاسې جنابانو ته یې وسپارم . په دې وخت کښې د ذوق او مطالعې خاوندان خپل کتابونه په نیمه بیه خرڅوي او یو لور - بل لور ته تښتي . که چیرته واقعاً د لوستلو شوق لرې نو په لږو روپو به ډیر زیات کتابونه پیدا کړې . دا کتابونه ضایع کیږي . یایې وباسه ، یایې په پلاستیك کښې وپیچه ښخ یې کړه ، یوڅه پرې وکړه خو چې ضایعه نه

شي . ډیر سنهٔ کتابونه به ډیر ارزانه پیدا کړي . »

ما وغوښتل چې پهٔ سیاسي حالاتو څهٔ ووایم خو میا خبروته پرې نهٔ ښودلم ، غلی یې کړم اوویې ویل :

- « زما خبرې پهٔ دقت واوره . زهٔ څه اوریدلو ته نهٔ یم راغلی . زهٔ څهٔ ویل غواړم . یو نصیحت دا درته کوم چې تهٔ ډیر اله - پته یې ، پهٔ لاره چې ځې نو شاوخواته سم متوجه نهٔ یې . ټانګونه پهٔ سړکونو باندې ډیر ګړندي ګرځي ، کهٔ یې ووهلې نو بیا دي نهٔ بچ کیدا شته او نهٔ دې څوک پوښتنه کولی شي . زهٔ دا دریم کال دی درته وایم چې لهٔ خولې سره دي احتیاط کوه . دا ځل مې خبرې سمې واوره . بیا خدای ته معلومه ده چې سره به وینو او کنه . »

ما وویل :

میا صاحب ولې به نهٔ سره وینو ! ؟

دی اول پټه خولهٔ شو او بیا یې راته وویل :

- « لهٔ موضوع د باندې خبرې مهٔ کوه . ستا خولهٔ ډیره سوری ده ، ته ډیر احتیاط کوه . رشتیا یوبل نصیحت درته کوم خو اوس د ماسخوتن د لمانځه وخت دی ؛ لهٔ ما سره یوځای لمونځ وکړه . »

میا به همیشه ځانته لمونځ کاوهٔ او یواځې به یې ډوډۍ خوړه خو دا ځل یې لکه چې تنها یې نهٔ شوی زغملی .

د لمانځه پهٔ پای کښې یې اوږده دعا وکړه او بیایې تر لاس ونیولم او پهٔ داسې لهجه لکه څوک چې چاته زارۍ کوي راته وویل :

- « ګوره ! سږکال به ژمی ډېر سوړ وي . اوس لا ساړهٔ بادونه لګېږي . لړګي او سکارهٔ به بیا نهٔ پیدا کېږي . هر - هرڅهٔ تر وړو او غوړو بوري واخلئ ، ساده ګي مهٔ کوئ ؛ تاسې بې تجربې یاست ! »
میا خپلې خبرې یو ناڅاپه بس کړې او بیا یې وویل :
- « نور زما ضروري خبرې تمامې شوې . زهٔ سحر وختي ځم . خدای پاماني راسره وکړه . »
دهٔ لهٔ ما سره د لومړي ځل لهٔ پاره پهٔ خپله خوښه خدای پاماني وکړه او زهٔ د خپلې خوب کوټې ته ولاړم .
د حویلۍ پهٔ مینځ کښې پرچمن ، ګلونو او تاکونو باندې سپوږمۍ پلوشې ورولې . ما لهٔ کړکۍ څخه آسه مایې غږهٔ ته کتل . د بندیز د نیمې لهٔ را-رسیدو د مخه لا کابل پهٔ کامل سکوت کښې لاهو شو . وروسته بیا ورو-ورو لهٔ کوڅواو واټونو د ټینکونو اوازونه راغلل .
پهٔ پرستن کښې مې لکه د « میا » ځان وپیچلو او پهٔ ګوښه او تیاره کښې مې د عافیت لهٔ احساسه خوند واخیست .

د ۱۳٦٤ کال میزان

پیښور

د مور غم

د وی تیره شپه سره ملګري شول او نن یې کرۍ ورځ د بغلان په کلیو- کروندو کښې لاړ وهلې ده چې هر کلي ته ورسیږي، معلم ته پخواني وختونه ورياد کړي، د بمونو او ټینکونو په ټوټو لارې تو کړي ، کله ناکله یې ړنګ شوي کورونه د تندي ګونځې ورزیاتې کړې او په سترګو یې توره شپه شي ، مګر د نسیم حال بل دی ، چورتونو پسې اخیستی او شاوخوا ته یې هډو پام هم نه دی .

درې -درې نیم ساعته دمخه بره ګۍ طیاره راغله ، را- ټیټه شوه ، ودریده او د مرمیو باران یې شروع کړ، معلم په شاړو کروندو کښې چې دوه دوه نیم لویشتې واښه په کښې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ولاړ وو ، پریوت او پر ده یې چیغه کړه چې ټوپك پټ که، سر پټ که ، سترګې پټې که ، ساعت پټ که ، نوکان پټ که ... مګر هغه لکه بت ولاړ و، خپل نوکان یې ژوول او د چورتونو له خوبه را ویښ نهٔ شو . معلم لا پروت پروت ناري وهلې چې الوتکه پهٔ بل لور لاړه او دوی لهٔ خطره بچ شول .

معلم د نسیم دې حالت ته ډیر فکر وړی دی ، نهٔ پوهیږي چې دده روحیات څنګه پیاوړي کړي . هغهٔ ته د تیرو جنګونو کیسې تیروي او دا ورښودل غواړي چې تهٔ خوا مهٔ بدوه ، ستا لاس د وطن تر سر جار شوی دی او ستا ویښتهٔ او بانهٔ د وطن پهٔ مینه کښې لوګي شول ، تهٔ د ډیر ویاړ او عزت وړ یې ، نن د ټولو زلمو میندې د زړهٔ وینې څښي خو ستا مور بیا هم بختوره ده چې زوی یې پهٔ سمه لار روان دی ، لهٔ تا څخه به لوی خدای خوشحاله وي او تهٔ د هغه دمظلومو بندګانو لوی خادم یې ... خو نسیم د معلم خبرو ته غوږ نهٔ بزدي . د هغه پهٔ زړهٔ کښې څهٔ بل شانې اور بل دی . د ویاړ او افتخار خبرې ورته مکررې ایښې او پر ذهن یې دم پر دم هغه پرونۍ پیښه خوریږي . لهٔ ځانه سره وایي : "عجیبه ده ، زهٔ هیڅا ونهٔ پیژندم ، هغه ما لهٔ ډیره لرې څخه وپیژندله ، خو دې راته پهٔ خپل لاس ډوډۍ را وړه ، پهٔ سر یې سنګل کړم او پهٔ چوتره کښې یې د یو بیګانه پهٔ خیر را څخه د خپل زوی پوښتنه وکړه . نهٔ پوهیږم چې زهٔ ډیر زیات بدل شوی یم او کهٔ ددې حال خراب دی ؟ شاید دا دواړه دلیله سم وي . دا نو څنګه ممکنه ده

چې مور دې خپل زوی ونهٔ پیژني .
د خوب کلمه یې پهٔ ژبه وویله او بیا یې پهٔ شونډو کښې وموسل . معلم دا فکر وکړ چې زما پهٔ خبرو پورې یې وخندل ، نو پهٔ اوږه یې لاس ورکیښود او پهٔ پوهیدلي غږ یې ورته وویل :
زهٔ به اوس د خپلې مور کیسه درته وکړم تهٔ باور وکړه چې زهٔ هم ډیر خپل شوی یم ، ډیر کړیدلی یم ، خو څهٔ وکړم ، دا به د خدای رضا وي او تقدیر نهٔ پر بله کیږي.
د معلم پیاوړې لاسونه د نسیم تر غاړه را حلقه شول او چې ځوان د معلم د غږ پوړیدا د خپل زړهٔ دربا ته ورته احساس کړه نو بیا یې لیمې د معلم خواته وروا ړولې .
معلم ورته وویل :
یاره زمونږ سیمه ډیره اباده ده ، ډیرې شنې ونې لري او ښې شولې پهٔ کښې کیږي ، شاو خوا یې زرغونې کروندې دي او د کندوز سیند پهٔ کښې لکه د سپینو زرو بهیږي . زما ورور یې د همدې سین پر غاړه لیدلی و . روسان لهٔ لرې کلیو پهٔ ماتې را ستنیدل . غصه وو . خدایږده چې ولې یې ددهٔ د وژلو اراده وکړه .هغه د هیلیو ښکار کاوهٔ . دوی دا ګومان درلود چې دی د تیښتې لار نهٔ لري ، نو دوه درې ټانکه یې ترې را وځرخول ، د هغوی زړهٔ وهٔ چې ژوندی یې ونیسي ، توپک ځنې واخلي او عذاب کشه یې کړي ، د همدې مقصد لهٔ پاره یې ټانکونه ودرول او مرمۍ یې پرې ونهٔ ورولې ، خو دوی ونهٔ پوهیدل ، هغه ډیر ښهٔ لامبو زن و .

(c) ketabton.com: The Digital Library

سمدستي يې سين ته ټوپ کړو او چې ټينکونه د سين غاړې ته را رسيدل ، دهٔ په ډوبکې ځان د پله لاندې برخې ته ورساوهٔ . کهٔ څهٔ هم په سبې پښه يې يوه ګولۍ لګيدلې وه ، خو هډوکي ته يې تاوان نهٔ ورسيدلی . روسانو پهٔ درياب ډيرې مرمۍ وورولې مګر لهٔ ټينکونو را بهر نهٔ شول . دی هورې تر ستنو لاندې خدای وساته ء .

کله چې ټينکونو د ښار خواته مخه کړې وه ، زما ورور هم کورته روان شوی و ، پهٔ کومه لاره چې دی راغلی و د واورو پهٔ مينځ کښې د پريوتلو ، لويدلو او پښې ښويدلو ډيرې نخښې وې او دا يې ښودله چې خوارکی پهٔ زحمت سره کور ته رسيدلی وء.

پهٔ همدې وخت کښې د معلم غږ څهٔ نور هم ژړغونی شو . خپل لاس يې د نسيم لهٔ اوږې را پورته کړ او لهٔ شيبې نيمې سکوت څخه وروسته يې وويل :

زلميه ! زهٔ پهٔ هغو شيو کښې پهٔ کور نهٔ وم او دا هر څهٔ مې ادې پهٔ سترګو ليدلي ، هغې موږ ته دا نکل داسې کاوهٔ چې لهٔ سپيد ه چاوده وروسته مو د ټينکونو غږ تر غوږ شو ، يخ ډير و او واوره پرته وه . د تيښتې لوری نهٔ و او د الله پهٔ رضا صبر شو، خو سلطان محمد را ته وويل : ادې ! زما زړهٔ نهٔ صبريږي ، پرون يې هم د درياب پر غاړه کابو وژلی وم ، کهٔ کورته را ننوتل او زهٔ يې زخمي وليدم نو بيا مې نهٔ پريږدي ، ښه به دا وي چې پهٔ دا مخامخ غونډيو کښې پټ شم . ما ورسره ومنله ، خو بل يې سم نهٔ شو اخيستلی ، نو ميرزاګي ته مې وويل چې

هله زویه ! تر مټ یې ونیسه او ژر یې پر غونډۍ واړوه .

معلم بیا پته خولهٔ شو . څهٔ نور څهٔ لکه چې وریاد شول او داسې یې خبرې شروع کړې :

مور مې ویل، مخکې تر دې چې دوی په لوړو کښې پریوځي ، ټینکونه را ورسیدل او پر دوی یې ګولۍ وورولې . زهٔ فکر کوم چې مور به مې محاربوي ماشینونه لیدلي وي ، ځکه ویل به یې چې ډیر ګړندي او واړهٔ ټانکونه وو . چې قوه را ټنډه شوه ، میرزاګي سلطان محمد پریښنود ، منډې یې کړې او د تیرو شاته پټ شو سلطان محمد شاته پاته شو ، روسانو وویشت ، میرزاګي چې دا حال ولید نو د ورور خواته یې را منډې کړې ، چو پهٔ واورو کښې پریوت . مور به مې ویل چې ما ددوی دواړو غبرګه کړیږه واوریده چې ناري یې کړې :

" ا ... د ... ی !!! "

خو ځوانه ! زهٔ یقین لرم چې مور مې هسې تصور کاوهٔ هغوی یې دې ته نهٔ وو پرې ایښې چې چیغې وکړي .

مور مې د ډرو سره سم بې هوښه شوې وه او د کلي د خلکو تر را رسیدو او د هغوتر ښخولو پورې بې حاله وه . هغې چې به ددې پیښې پهٔ باب څه ویل نو خیل تصورات به یې هم ورګډول . دا نهٔ وه ملامته ، د دې منځوی زوی د شپاړسو کلونو و او کشرې یې یوولس کلن و .

ځوانه ! لوی غمونه نهٔ هیریږي ، خو د مور غم مې دومره لوی و چې ټول غمونه به یې را باندې هیرکړل .

د معلم خبرې نسيم ورغوږې کړې ، ويې ويل :
" معلم صاحب ! زهٔ هم مور ته خوابدې يم ، دې وت وت پوښتنه را څخه کوله او پهٔ دې نهٔ پوهيده چې لهٔ نسيمه د نسيم پوښتنه کوي . دې پهٔ هغه يوهٔ ساعت کښې څو څو ځله پر تندي ښکل کړم چې ما ګواکې د نسيم حال ورته را وړی و . تا خو به ممکن پام و چې را ته ويل يې : نسيم ته به حال ورکړې چې يوځل راشي، درې مياشتې وشوې چې نهٔ مې دی ليدلی . دا څومره ورځ ده چې بد بد خوبونه وينم . ورته وايې به چې ضرور راشه . مور دې ډير يادوي . تا خو به پام و چې ما ورته وويل : زهٔ اوس لهٔ کندزه راغلي يم او بيرته جبهې ته نهٔ ستنيږم ، مګر دې وژړل او پهٔ ډير عذر يې وويل چې هر رنګه وي حال ورکړه ، زما انديښنه ده او ورته وايې به چې پلار دې ناجوړ دی ، تبې يې کيږي .
معلم صاحب ! زهٔ څهٔ ورته ووايم ، لهٔ زړهٔ مې يو خدای خبر و چې دې مې د پلار د ناروغۍ وويل . پلار مې ناجوړ دی خو زهٔ يې پوښتنه نهٔ شم کولای ! تر ډيره وخته مې پهٔ فکر کښې جنګ و يو ځل به مې ويل چې را ځه پلار وګوره خو بيا به پښيمانه شوم چې هسې نهٔ ومې پيژني او مور مې لهٔ غمه ليونۍ شي اخر مې لهٔ ځان سره فيصله وکړه چې را ځه نسيمه ، د مور د پاره پلار مهٔ وينه .
معلم ورته وويل :
ښهٔ دې وکړل ، زما ښهٔ پام و، يو انسان بايد ...
معلم صاحب لا د لوی انسان کړهٔ وړهٔ جوړول چې

نسیم بې حوصلې شو او دهغه د خبرو په مینځ کښې یې ورته وویل :
سنه ، هغه د مور کیسه دې په نیمایې کښې پاته شوه . معلم وویل :
زما مور مړه شوه . زما مور د زامنو له مرګ نه درې میاشتې وروسته پور پرې کړ . کاشکې یې د زامنو غم نهٔ وای لیدلی . په هغه ساړه ژمي به ټول ویده وو، دا به را ویښه شوه ، پټه به ووته او د زامنو د قبرونو خواته به کښیناسته . په عذر - زارۍ به مو راوسته ، ورته وبه مو ویل چې ساړهٔ دي سیکاروی به دې ووهي ، ډیر بد یخ دی ، توبه وباسه او له خدایه وویریږه . له دې پیښې وروسته ددې حالت ډیر دردوونکی و . کله ناکله به یې په زوړه -زوړه هم ژړل ، مګر اکثره به په حیرت کښې ډوبه وه . پر دیوال یا ګیلم باندې به یې یو -نیم داغ ته کتل او تر ډیره وخته به ورته ځیره وه . پسرلی لا سم نهٔ وراغلی چې بیا د روسانوقوه راغله . دې چې د ټانکونو غږ تر غوږ شو نو پښې او لاسونه یې ، وبوږږدل . څو دقیقې ډیره زیاته وبوږږده . ګومان کوم چې د وینې فشار یې بیخي لوړ شو . داسې وبوږږده چې له تم کیدو ووته او بیا د تل له پاره ارامه شوه .
د معلم غږ وبوږږده . ستونی یې ډک شو . لاړې یې تیرې کړې ، وټوخیده او نور یې څهٔ ونهٔ ویل .

۱۳۶۳/پیښور-مرشداباد

تېښته

مامور نسیم پهٔ بس کښې خیرخانې ته روان و. پهٔ لاره کښې یې د روسي ټانکونو لیدنې او د بس د منځ ګڼه ګوڼې اعصاب ړیچولي وو. د دهٔ څنګ ته یوې بوډۍ روسي عسکرو ته وکتل او ویې ویل:

— و ه خدایه! د دغو لهٔ شره مو خلاص کړې.

د نسیم، بې لهٔ دې چې فکر وکړي، لهٔ خولې ووتل:

— امین.

څو شیبې وروسته پهٔ تم ځای کښې یوهٔ زلمي، چې د دهٔ شاته ولاړ و، پهٔ اوږه لاس ورکیښود او ورته یې وویل — لطفاً راکوز شئ، ځهٔ کار در سره لرم!

دهٔ منفي ځواب ورکړ، خو يو بل سړی را مخکې شو او پوه يې کړ چې مقاومت فايده نهٔ لري ، مـــوږ د " خاد " غړي يوو ، څهٔ تحقيق در څخه کوو .

نسيم يې کوز کړ او تم ځای ته يې مخامخ د پوليسو ماموريت ته راوست . د پوليسو مشر ته د خاد کسانو وويل چې دې سړي د دوستو قواو پر ضد خبرې کولې . د خاد کسان لاړل او د ماموريت مشر ، بې لهٔ دې چې څهٔ پوښتنه ځنې وکړي دومره وواهه چې لهٔ حاله ووت .

يو وخت نسيم پهٔ هوش راغی . ځان ته يې پام شو چې پهٔ يوه کوټه کښې پوازې پروت دی .

څهٔ وخت وروسته د پوليسو يو ځارن چې ددهٔ د وهلو پر وخت د ماموريت د مشر څنګ ته ولاړ و کوټې ته را ننوت . ځارن سمدستي پرې اواز وکړ :

لاسونه پورته که !

دی پاڅيد ، لاسونه يې پورته کړل . د پوليسو مامور تلاشي کړ . ددهٔ پهٔ جيبونو کښې صرف اووه افغانۍ وې هغه يې ځنې واخيستلې او د تګ پهٔ وخت کښې يې ورته وويل :

ــ پهٔ جيب کښې دې سل افغانۍ دي . هغه ټکسي والا ته ورکړه .

نسيم د ځارن پهٔ خبره پوه نهٔ شو . ويې غوښتل چې توضيح وغواړي ، خو ځارن صبر ونهٔ کړلهٔ کوټې ووت .نسيم خپل جيبونه ولټول . پهٔ حيرت سره يې وليدل چې د اوو افغانيو پر ځای اوس د سلو افغانيو خاوند دی . يقين يې شو چې سلګون د

پولیسو څارن ورکړی دی .

دده بدن ډیر درد کاوه او د پیسو په برخه کښې یې نور فکر ونه کړ . لس پنځلس دقیقې همداسې تیرې شوې . وروسته بیا ور پرانستل شو او هغه څارن بیا راغی . څارن ور پورې کړ . ده ته ورنږدې شو او په غوږ کښې یې ورو غوندې ورته وویل :

ـــ کړ کی خلاصه کړه ، ځان وغورځوه !

څارن بیرته ووت . نسیم د شیشو له شا کوڅې ته وکتل . کوڅه دوه دوه نیم متره لاندې وه . نسیم لکه په قفس کښې ایسار مارغه ،ازادو کسانو ته تر ډیرو پورې وکتل خو پښو یې درد کاوه ، بیرته کښیناست او له ځان سره یې فکر وکړ چې که توپ کړې نو رنا ورځ ده ، لارویان یې ممکن ووینې په دې وخت کښې تر نورو خلکو د خاد کسان ډیر دي . سر بیره پر دې به څارن لا څه اعتبار په کار دی .

ده ته خپل شیر کلن زوی ور یاد شو چې اوس به د پلار رانګ ته منتظر وي . نسیم خپل زوی ته ویلي وو چې په خیرخانه کښې به د ماما له کوره ورته توتي راوړي . د هغه سترګو ته خپله وره لور او خپله کډه هم ودریده . ده له ځان سره ویتیله چې که دا ځل څوك ورغلل نو د کور ادرس به ورکوي چې هغوی له پیښې خبر کړي .

نیم ساعت وروسته څارن بیا راغی او په قهر یې ورته وویل :

" ته لا دلته یې !؟ "

نسیم ځواب ورکړ :

" صيب ، کوڅه ډيره لاندې ده . زهٔ ژوبل يم . ټوپ نهٔ شم وهلی ، کهٔ صيب دومره وشي چې کور مې خبر شي نو صيب لوی کومك به مو را سره کړی وي . "

ځارن کړکۍ خلاصه کړه او بيا يې دهٔ ته وويل :
تهٔ يو ځل ودريږه ، لاندې سم وګوره . تا ته هسې د شيشو لهٔ شا کوڅه ډيره لاندې ښکاره شوې ده ."

نسيم د ځارن د خوشحالولو لپاره پهٔ کړکۍ کښې ودريده او پهٔ داسې حال کښې چې ويل يې کړکۍ ډيره هسکه ده ، د شا لهٔ خوا پورې وهل شو . پهٔ کوڅه کښې ولويد خو ژوبل نهٔ و شا وخوا يې وکتل څوك نهٔ و . فکر يې وکړ چې اوس پرته لهٔ تيښتې بله لار نهٔ لري . ددې لهٔ پاره چې د چا شك باندې را نهٔ شي ، ورو-ورو روان شو .بدن يې درد کاوهٔ . اراده يې وکړه چې بايد پهٔ ټکسي کښې کورته ځان ورسوي . څو دقيقې نور هم پياده رهې و خو تش ټکسي يې ونهٔ موند . يو وخت يې پام شو چې د سړك پر بله غاړه درې تنه پوليس دهٔ ته ګوري او څاري يې .

پوليس هماغه وو چې پهٔ ماموريت کښې يې ليدلی و . زړهٔ يې وښوېدهٔ ، پښې يې وېږېدې ، وارخطا شو خو چاره نهٔ وه . څهٔ شيبه وروسته يې تش ټکسي وليد ،موټر يې ودراوهٔ ، دهٔ لا د ټکسي والا سره خبره نهٔ وه کړې چې هغه درې تنه پوليس راغلل او د موټر اړخ ته ودريدل . دهٔ د سترګو لاندې وځارل . ځان يې پرې ناګاره کړ او

دي وروستي چانس ته يې هيله وکړه چې پوليس به يې ګوندي ونه پيژني .

مامور نسيم ډريور ته وويل چې کارته پروان ته مې ورسوه . ډريور ورسره ومنله . دی په شا سيټ کښې کښيناست او دروازه يې لا نه وه پورې کړې چې هغه درې تنه پوليس هم موټر ته راپورته شول . دوه تنه د نسيم څنګ ته کښيناستل او يو هم مخې ته . ډريور فکر وکړ چې دا هم ددهٔ ملګري دي . په يو څغلند نظر يې ورته وکتل او بيا يې د کارته پروان په لور موټر روان کړ .

هغه احساس کړه چې وروستی چانس يې هم له لاسه ورکړی دی ، مګر په ځان يې را نه وړه او خپل څنګلوری يې وپوښت :

ـــ " وروره ، تاسو چيرته ځئ ؟ "

پوليس يې غوږ ته خوله ورنږدې کړه ، سوکه يې ورته وويل :

" ورو - ورو خبرې کوه ، له تا سره کار لرو . "

نسيم وبوږنيده او په داسې حال کښې چې کوښښ يې کاوه چې د خپل غږ پوړيدا پټه کړي ، بيا پوښتنه وکړه :

ـــ له ما سره څهٔ کار لرئ ؟ "

هغه ځواب ورکړ :

بيا به درته ووايو . " .

د نسيم زړهٔ ته ولويدل چې د پوليسو ګوتو ته ورغلی او ښاري يې چې چيرته څي . اوس نهٔ پوهيده چې يې تکسي چيرته ودروي . ايا د کور مخه

به سنه وي چې څوك د ځان له حاله خبر كړي اوكه بل چيرته كوز شي دی لا په همدې سوچونو كښې ډوب وچې ټكسي ددوی د كور مخې ته تير شو خو ده لا پريكړه نه وه كړې . موټر د "كارته پروان" پای ته ورسيد . ډريوورته وويل :
" چيرته كوزيږې ؟
" ده له نا چارۍ ځواب وركړ :
" همدلته "
نسيم هغه پردی سلګون ډريور ته ونيو خو پوليسو دده پيسې ور واپس كړې او په خپله يې د ټكسي كرايه وركړه .
نسيم له پوليسو تشكر وكړ او بيا يې هم د هغو د اغفال له پاره وويل :
"ورونو ! كه ما سره چای څښئ ، خوشحاله به شم ، زما كور دلته نږدې دی .
" هغو ځواب وركړ :
ډيره سنه ده . "
نسيم څو دقيقې له دوی سره روان و او حيران پاتې و چې له خپلو ملګرو سره څه وكړي . اخر يې په يوه ګوښه غوندې ځای كښې ودرول ، ورته ويې ويل :
"ورونو ! كه مو له ماسره څه كار وي نو اوس لا راته ووایاست ، زه به ډير خوشحاله شم ."
هغو په ادبناكه لهجه ځواب وركړ :
" مونږ غواړو چې ستاسو سره ستاسو كور ته ولاړ شو ."
ده ورته وويل :
" وبخښئ ، معذرت غواړم ، زه نسيم نوميږم او د

دولت رسمي مامور يم . هسې نه چې په ما مو د بل
چا گومان راغلی وي ."
هغوی ورته وویل :
" مونږ تاسو پيژنو . مونږ صرف او صرف باید له
تاسو سره ستاسو کور ته ولاړ شو .
ـــ زما د کور له لیدو څخه ستاسو مقصد څه دی ؟
ـــ صاحب خواهش کوو، عذر کوو او امر کوو چې
له مونږ سره په لاره کښې جنجال مه کوه . مونږ
یوازې خپل کورته ورسوه . هلته به بیا په ټوله
کیسه پوه شې.
دی مخکې او پولیس وروسې و. ده او پولیسو
تر منځ درې څلور متره فاصله وه او چې له پولیسو
یې ځان اووه-اته متره وړاندې کړ په منډه یې شروع
وکړه . ده ته دا کوڅې او نرۍ لارې ټولې معلومې
وې او فکر یې کاوه چې گوندې له پولیسو به ځان
خلاص کړي .
ده منډې وهلې او پولیس وروسې وو . له درې -
څلور کوڅو او پس کوڅو تیر شو خو پولیس پسې
ور ورسیدل ، ویې نیوه.
ده په حیرانتیا سره ولیدل چې پولیسو په ډیر
ادب څنې وغوښتل :
"مامور صاحب ! مه ځان ځوروه او مه نور ، یوازې
خپل کوررا وښیه ! "
ده نور له هغوی سره خبره ونه چیړله . له
هغوی سره یو ځای د خپل کور خواته روان شو .
په زړه کښې یې ویل :

ډیر مودب او ځیرك پولیس دي خو مقصد یې یوازې زما نیول نهٔ دي ."

د کور په سالون کښې پولیسو نسیم ته وویل :

" تهٔ خو را وتښتیدې او لهٔ لویه غمه خلاص شوې ، مګر موږ په کابل کښې نا بلده یوو ، لهٔ ولایتونو یې را وستي او عسکري را باندې کوي . اوس نو دغه حق درباندې لرو چې لهٔ کابله مو په پټه لاره وباسې او مجاهدینو ته مو ور ورسوې ."

خو نسیم چې د بس لهٔ پیښې وروسته په خپل سیوري هم بد ګومانه و هغوی ته وویل :

" وبخښئ ! زهٔ یو دولتي مامور یم . لهٔ مخالفینو سره هیڅ لاره نهٔ لرم ."

پولسیو ددهٔ عذر ونهٔ منهٔ او په جدي لهجه یې ورته وویل :

" موږ بله لار نهٔ لرو ، یا لهٔ موږ سره سپارهٔ شئ چې ماموریت ته مو وسپارو او یا موږ ته هم د تیښتې لار پرانیزه او ځواني را سره وکړئ ."

نسیم نهٔ پوهیدهٔ چې څهٔ ورته ووایي . شیبه نیمه پټه خوله واو بیا یې وویل : " سبه ، تاسو لږ دمه وکړئ.زهٔ به لږ چای شربت راوړم ، بیا به خبري کوو."

مګر پولیسو په شریکه ورته وویل :

" مامور صاحب ! موږ کهٔ لهٔ تاسو سره بد کولی نو اوس به په ماموریت کښې ناست وی . تهٔ را باندې ولې بد ګومانه یې ، اخرمونږ هم مسلمان یوو! موږ تر هغو پوري ستا چای نهٔ چښنو چې د "هو " ځواب

رانکړي ."

نسیم په فکر کښې لاړ . بد ګوماني یې کمه شوه او بیا یې پوښتنه څنې وکړه :

تاسو په ما پسې چا را ولیږلئ ؟ "

ــ خارن صاحب "

ــ نو خارن صاحب خو زهٔ په خپل لاس تیښتې ته مجبور کړم ."

ــ د همدې لهٔ پاره یې مجبور کړې چې هم خپله بچ شې او هم زموږ چاره وکړي ."

مامور نسیم د زړهٔ لهٔ اخلاصه وخندل او په داسې حال کښې چې په چایو پسې ولاړیدهٔ ورته یې وویل : " خدای به هر څهٔ اسانه کړي ! "

پیښور/ ۱۳٦٤

دوه ورونه

د « میرو » مالیار د دوه یم زوی تر زیږیدو دوه ورځې د مخه کلي بمبارد شو ، په بمبارد کښې پنځه تنه شهیدان شول د شهیدانو د ویر په ورځو کښې دې نوي تولد ته سیوا له مور و پلاره بس یـــــو « نجیب » ډیر متوجه و . نجیب خـــــلور کاله تر « نسیم » مشر و په کوم سحر چې ده اول وار نسیم ولیده . ورته خوشحاله شو . مور به ورته ویل : « نینی » ستا ورور دی ، ستا ګران ورور ستا کوچنی ورور !

خو د ده دا ورور ډیر ژر ترپام بد شو . د مور

توجه نسیم ته شوه . پلار به یې هم هرماښام له زانګ سره سم د زانګو خواته ورغی ، په زانګو باندې به یې د اوار شوي ښادر نه پیڅه پورته کړه او تر ډیرو پورې به یې نسیم ته کتل . نسیم ورو ورو خندا زده کوله ، سترګې به یې د نورو سترګو ته نیولې او پښې - لاسونه به یې خوځول .

یوه ورځ چې کله « نیني » له خوبه راویښ شو ، مور په تندي سنګل کړ ، هغه په شونډو کښې وموسیده . د نجیب خدایزده څه په زړه کښې تیر شول ، د مور غیږې ته ورټیټ شو ، ورور یې په مینه سنګل کړ ، خو د راجګیدو په وخت کښې یې یوه کلکه لغته په تشي کښې ورکړه او منډې یې کړې . کوچني چیغې کړې ، مور یې بلا خو ځله په نجیب وګرځوله . کوچنی یې په زانګو کښې واچاوه او په ده پسې ووته . مور ور ناري کړې .

« ځوانیمرګ شې ، راشه یخنی به دې ووهي . »

هغه د کور د دراوزې څنګ ته ولاړ و ، خندل یې او نه ورنژدې کیده .

چې ماښام پلار کورته راغی ، نجیب سمدستي ترلاس ونیو ، په کوټه کښې یې غاړې ته لاسونه ورواچول ، د پلار په غیږ کښې کیناست . پلار د ده د خوشحالولو له پاره وویل :

« نجیب ډیر ښه هلك دی ، په ما ډیر ګران دی ، پاك ګرځي ، د مور خبره مني ، له کوره د باندې نه وځي ، شوخي نه کوي ، ډیر ډیر ګلالی دی ... »

مور یې د پلار خبرې قطع کړې اود نجیب چغولي

يې ورته وکړه . نجيب زړه غونډې شو ، پلار پرې توبه وويستله .

په تيرو څلورو کلونو کښې نجيب د مور و پلار يواځينی اولاد و ، په دې واړه کور کښې ټوله پاملرنه دهٔ ته وه ، خو اوس يې داسې فکر کاوه چې دا توجه ويشل شوې ده . مور و پلار ډير پوهاوهٔ چې هغه ستا کوچنی ورور دی ، مګر دهٔ ورسره مينه کمه کوله او بخيلي ډيره .

نجيب به زياتره له موره داسې پوښتنې کولې :

« نيني » له کومه راغی ؟ چا « نيني » کورته راوړ ؟

مور به ورته خندل او داسې ځواب به يې ورکاوهٔ :

له طيارې چا را غورځار کړ .

کهٔ څهٔ هم نجيب لهٔ الوتکو ډير ويريدهٔ ، خو کله چې به روسی طيارې راغلې تر ډيرو پورې به ورته متوجه و .

دوبی راغی ، هوا توده شوه ، نجيب به نسيم پهٔ غيږ کښې واخيست ، لهٔ کوره به يې بهر کړ . مور به ورته ويل :

ورک شئ خوږ به يې کړې ، د باندې يې مهٔ باسه !

دهٔ به يو بل ته خپل کوچنی ورور ورښکاراوهٔ . يوهٔ نيم به نسيم سنګل کړ ، لاسونه به يې ورته ونيول او وبه يې غوښتل چې را وايې خلې ، مګر ماشوم به ځنې مخ ، واړاوهٔ ، ځان به يې د ورور تتر ته ورجوخت کړ . د ورور دا پيره پهٔ نجيب ډيره ښه لګيده . هغه به اوس نسيم ته د يوهٔ کوچني

وروړ په سترګه کتل او سيالي يې ورسره نهٔ کيده .

د ژبغړاندي نسيم دوه سترګې به په نجيب کښې وې . چې غرمه به نجيب پلار ته ډوډۍ او تروې وروړې او د نسيم به وربام شو ترډيرو پورې به يې ورپسې ژړل . مور به ويل :

« هغه خواردې پلارته ډوډۍ وروړي او که تا يوسي . »

کوچني نسيم به پښې له ځمکې وهلې ، ژړل به يې او په خبره نهٔ پوهيدهٔ .

پلار يې د دوبي ورځې په خيل واړه باغ کښې تيرې کړې . په مني هم تر هغو پورې چې منې يې نهٔ وې خرڅې کړي په باغ کښې و .

د اوږده ژمي سړې ورځې - شپې راغلې . لومړۍ واوره ووريده . کوچني نسيم يې له وريدا ډير خوند واخيست او کله چې واورې د ځمکې مخ سپين کړ ، دى سوکه له ورهٔ ووت ، د کور په غولي کښې يې منډې رامنډې کړې ، واوره يې وڅکله ، خوند يې ورکړ لږ څهٔ يې وخوړه خو يخني يې وشوه ، دواړه موټې يې ځنې ډک کړل مورته يې ونيول ؛ دهٔ مور ته سوغات راوړى و ، خو هغې سيک کړ او له واورې يې وويراوهٔ .

د « ميرو » ماليار زامنو هم د نورو ماشومانو غوندې ژمى په خونو کښې تير کړ ، په ځوړ منې باندې هوا ماته شوه د واورې لمن ونغښتل شوه ، په توره ځمکه بوټې وبوټيدل او ماشومانو د لمر پيتاوي ه لوبې شروع کړې .

اوس نو د نسيم دوه کاله پوره کيدل . هغه به

(c) ketabton.com: The Digital Library

په خپل سر مندې وهلې ، له کوره به بې وروره تنها ووت او په خاورو ختو کښې به توښ و .

د پسرلي ګلان وغوړېدل ، يخنۍ ځاى ګرمۍ ته ورکړ ماشومان به د ونو سيوري ته د اوبو په غاړه ناست وو ، له شګو به يې ګومبزې جوړولې ، خوسى به يې کاوه ، چندروکې (جزبازى) به يې کاوه ، کوکۍ به يې کولې ، د اوبو له تله به يې رنګارنګ کاڼي راايستل او يا به يې هم هغو کبانو ته ډوډۍ وراچوله چې په وياله کښې به کاريز ته ورځيرمه په اوبو کښې ګرځيدل او لمبيدل . مشرانو د کاريز کبان نه نيول ، دا يې ګناه ګڼله . ماشومانو هغوى ته ډوډۍ اچول نيك کار ګاڼه . همدا راز په دې فصل کښې د ويالو په غاړه زيړ ګلان وبوټيدل . کوچنيانو به دې ګلانو ته ډير پام و ، ځکه دا د زيړې غوا ګلان وو او که به هرچا وشکول ، د هغوى د کور غوا وچيدله .

خو نسيم لا په دې مفاهيمو نه پوهيده ، هغه لا کوچنى و او دې خبرو ته يې فکر نه رسيده . اکثراً به د ويالې له غاړې راپورته شو ، د ديوالونو بيخ ته به له جينکو سره ناست و . جينکو به مځکه جارو کوله ، نغري به يې جوړول ، ناوکيزى (ګوډۍ) به يې دنګولې او چې په لوبو کښې به د سړو ضرورت شو نو نسيم به پرته له دې چې په کيسه پوه شي ، د دوى ضرورت پوره کاوه .

نجيب ته اوس ځان لوى سنکاريده ، د نسيم وجود يې منلى و ، بخيلي يې ورسره نه کيده .

کوچني نسیم به له ځان سره لګیا و او داسې څه نه پیښیدل چې له مشر ورور سره پرې وران شي . خو یوه ورځ د کوچني نسیم په حق کښې له مشر ورور څخه داسې خطا پیښه شوه ، چې هیڅکله یې هیره نه کړه .

په هغه ورځ چې دا خطا پیښه شوه کوچنیانو د « جنګ » لوبې ته زړه شوي و . د مجاهدینو د نقش کسان ډیر وو خو څوك نه حاضریدل چې د روسي نقش ولوبوي ، ځکه په دې لوبه کښې باید روسان حتماً ماتې وخوري او وتښتي شي . نجیب د دې لوبې ډیر مشتاق و ، هغه له نسیم خوارکي څخه روسی جوړکړ او لوبه پیل شوه . نسیم لا په خپل چورت کښې و ، چې غازیانو ورته سنګرونه ونیول . هلکانو په ویالو کښې ، د تیږو شاته ، په شګو کښې او د ونو څنګ ته « پروت » وکړ . « روسی » یې محاصره کړ ، هغوی په خوله ډیر ډز - ډز وویل ، مګر جانب مقابل مقاومت څرګند نه کړ ، اخر ورته بې حوصلې شول ، رانژدې شول او هره یوه ، یوه - دوه څپیړې وواهه ، د نسیم سویو چیغو ماشومان وویرول او خواره شول . نسیم د ژړا په حال کښې کورته راغی ، نجیب تر ده د مخه رارسیدلی و . مور ورته وویل :

جار - جار ، چا وهلی یې ؟

خو هغه ژړل . د هغه پرځای نجیب ځواب ورکړ .

« ما نه دی وهلی »

کوچني نسيم ورورته لاس ونيو . مور يې پوه شوه . نجيب يې وواهه .

ماښام ته د نسيم تبه شوه . پلار يې د کلي له دوکانه گولۍ ورته راوړه . له گولۍ سره يې تبه بري شوه خو سبا ماسپښين ته بيا وربانديې تبه راغله .

کوچني نسيم درې هفتې سر په سر ناجوړه و ، ناجوړۍ يې رنگ ډير ورخراب کړ ، تر ډيرو پورې زړه او کمزورى و . مور و پلار د دۀ د مرض گناه په « نجيب » وراړوله ، « نجيب » هم تر ډيرو پورې زړه او خاموشه و .

د جنگ له پيښې سيوا د ورونو ترمنځ تړول دوبې روغه وه . منې راغى ، پلار يې لا منې نۀ وي خرڅې کړې . دوه - درې ځله سوداگر راغلل خو سره جوړ نۀ شول . اوس ډير کم خلک سنار ته تلې شي . سوداگر له دې چانسه سنه استفاده کوي . پۀ کليو کښې هرشى پۀ نيمه بيه اخلي او بيا يې پۀ سنار کښې سنه گرانه خرڅوي . ميرو ماليار انديښمن و ، کۀ يې صبر کاوۀ منې خرابيدلې او کۀ يې ورکولې هم نۀ کيده . آخر يې يو شناخته کراچيوان ته منې پۀ کراچۍ کښې وربار کړې . کراچيوان ته يې وويل چې منې پۀ سنار کښې د نجيب د ماما کورته ورسوه . ميرو خپل زوى نجيب هم د لومړي ځل د پاره سنارته واستاوه چې د ماما کره څو شپې تيرې کړي او پام يې پربله شي .

څو شپې وروسته پۀ همدې کراچۍ کښې نجيب بيرته راغى . د نجيب ماما منې خرڅې کړې او

پيسې يې د کراچيوان په لاس راوليږلې . نجيب ته په ښار کښې مامي يو سنکلی پلاستيکي موټرګی اخيستی و . داسې موټرګی په ټول کلي کښې له چا سره نه و . ده مزی ورواچاوه او په کلي کښې به يې ګرځاوه . ماشومانو به لوبې پريښودلې او د ده موټر ته به يې په حيرت کتل . نسيم به د موټر شاته ورپسې روان و . کله ناکله به ورور د موټر مزی هم په لاس ورکاوه خو د کشري ورور طبعه خټه وه . د هغه هم داسې موټر ته زړه کيده . دوه درې ځله مور ته رنځ شو چې ماته داسې موټر راکړه . مور به مشر زوی ته ويل چې ده ته هم موټر ورکوه خو د نسيم په دې تسلي نه کيده . هغه غوښتل چې موټر دې يې خپل وي . دا وروستی خبره مشر ورور نه شوای زغملی ، موټر به يې په غير پورې ټينګ ونيو او ليرې به شو .

نجيب ډير کوښښ کاوه چې کشر ورور له ځانه خوشحاله کړي . کشر ورور که څه هم له ناجوړی وروسته نازدانه شوی او بدنيتی شوی و ، مګر نجيب ورسره ډيره مينه کوله . مور به د نسيم د هرې رينګې وجه ناجوړي ګڼله اودا ناجوړي که څه هم اوس تيره وه اود خاوند يې هيره وه ، مګر د نجيب له زړه څخه نه وتله ، هميشه به د خپل تقصير د ادا کولو په فکر کښې و مور او پلار په خپل زوی کښې د تقصير احساساوه او پرې خوښيدل . نسيم چې به هره شيبه موټر ته زړه وشو ، مشر ورور نه څنې سپماوه . خو کشري

وروړ د موټر د مالکیت په فکر کښې و او غوښتل یې چې د خپل وروړ تر ټولو ګران شی له هغه خپل کړي .

نجیب به کرې ورځ له موټر سره تیره کړه او چې ویده کیده به ، نو له ځانه سره به یې په بړستن کښې پټ کړ . خو یوه ورځ چې کله سحر راویښ شو ، موټر یې ونه موندهٔ . کوټه یې ټوله په موټر پسې لټ په لټ کړه . موټر ترې تم شو . مور یې کوچنې زوی ته ډیرې زارۍ وکړې ، چې که درمعلوم وي وریې کړه ، خو کوچنی زوی یې انکاري و . څهٔ شیبه وروسته مور د کاله په کار لګیا شوه . نجیب ته چې د موټر له موندلو ناامیده شو ، ژړا ورغله . د هغه اوښکو د کوچني وروړ زړهٔ نرم کړ ، ورته یې وویل :

« لالا ! ته مهٔ ژاړه ، موټر دې په واورو کښې دی » .

وروسته بیا دواړه وروڼه د باندې ووتل . نسیم هغه ځای وروښود ، چې موټر یې په واورو کښې پټ کړی و . مور کشر زوی ته ښیراوې وکړې خو مشر وروړ څهٔ ورته ونهٔ ویل او د کوټې په منځ کښې یې په شریکه ورسره لوبې شروع کړې .

د کشر وروړ د موټرڼه‌ټرلو احساس به همیشه په یو ... نهٔ یو رنګ ځان ښکاراوهٔ . پلار یې ورته ویلي و ، چې د واورو وخت تیر او د ښار لاره خلاصه شي ، زهٔ به تاته موټر راغواړم . د دې وعدې نیته د نسیم له پاره بیخي ډیره لیرې وه -

هرچیرته واوره وه او هرې خواته واوره . د دې واورې د ویلي کیدلو فکر لا نسیم نهٔ شوای کولای ؛ خود پلار تر خبرې یې د ورور خبره زړهٔ ته لویده ، چې ورته ویل به یې :

« زهٔ کهٔ لهٔ هرځایه وي تاته داسې موټر پیدا کوم ! »

ممکن د ورور پهٔ خبره کښې به صداقت ورمعلومیدهٔ ، چې کله - ناکله به یې پوښتنه څنې کوله :

« لالا ! موټر دې راته نهٔ دی پیدا کړی ؟ »

د همدې ژمي لا اوله واوره د مڼګې پرمخ پرته وه ، چې دوه یمه واوره پریوته ، مازدیګر واوره ودریده . آسمان شین شو . یخني نهایت ته ورسیده .

پښلمې مهال مجاهدو د سرې شپې سکوت مات کړ او کلیوال یې خبر کړل ، چې زموږ کسانو لهٔ هوایي ډګره خبر راکړی دی ، چې سحر ته کلي بمباردیږي ، د ځان چاره وکړئ !

پهٔ لیږ وخت کښې ټول کلیوال راویښ شول . د میرو مالیار کورنی هم راویښه شوې وه . د نجیب مور د سرو څولي پهٔ لاس کړل . پلار یې راډیو او د جامو یو بکس راواخیستل . نجیب خپل بالاپوښ اغوستی او موټر یې پهٔ غیږ کښې ټینګ نیولی و .

«نسیم » دوه - درې ځله راو یښ شو ، خو سرېې ونهٔ ښوراوه ، بیرته د مور پهٔ غیږ کښې ویده شو . کلیوال پهٔ لس - پنځلس دقیقو کښې تیار او د برکلي لورته رهي شول .

د شپې دوه یم پار و ، د سپوږمۍ رڼا په سپینو واورو شغلې شندلې ، سوړ شمال لګیده. کلیوال له خپلو ماشومانو او حیواناتو سره مخ په برکلي رهي وو داسې تجربه دوی دوه ځله پخوا هم کړې وه . هرچا له ځان سره خپل ډیر قیمتي شی راخیستی و . د میرو مالیار زوی خپل ګران موټر په غیږ کښې و او په واورو کښې رهي و . نسیم د مور په غیږ کښې خوب کاوه بهیر په پټه خوله لاره وهله .

نجیب په واوره کښې څه ولیدل - ورمنډه یې کړه ، ناري یې کړې چې نسیمه ! تاته مې موټر پیداکړ .

د ده د آواز انګازې لا په فضا کښې نه وې خاموشه شوې ، چې یوه لویه چاودنه وشوه . د نجیب په وینو واوره تکه سره شوه . کوچنی ورور راویښ شو . د هغه د غوښې هرې ټوټې ته ودریدو ، مګر نجیب یې ونه موند .

څو شیبې بهیر ځای پرځای ودرید. په واوره کښې یوه سکلي ګړۍ ، یوه کوچنۍ راډیو ، دوه ګوډۍ او دوه قلمونه هم پراته وو . ساړه شمال واوره دوړوله او هغه وینه چې د سپوږمۍ رڼا ته ځلیدله ، ورو - ورو ورکیدله .

ستنیدنه

په کلیو کښې خواران تقریباً بلا استثناء د آینده په تمه ژوند کوي . دوی یوې سبا ته انتظار کوي او چې ډیر خیال پردازه نهٔ وي نو سبا عموماً د خپلو اولادونو په لوئیدلو پورې منحصره گڼي .

د سپین کځ په غرني کلي کښې هم زلیخا توره چې لهٔ خاونده نه د توت ونې وریاتې وي او نهٔ د غوزو ، د آینده په تمه ورځې شپې تیرولې . هغې خپلې ټولې هیلې بس په دې پورې غوټه کړې وې چې یتیمان زامن یې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورلوی شي د ګټې وټې شي او ... .

خدای پاک يې دعا قبوله کړه ؛ دواړه زامن يې له مرګ او رنځه وروسا تل او هغه ورځ هم راغله چې مشر زوی يې زرين د برکلي د يوخان د باغ باغوان شو. زرين به يوه جمعه بله جمعه کورته راته . کشر زوی يې زرګل ته مور د خپل چوپړ له سپموتو روپو درې وزې واخيستې . هغه به کرۍ ورځ وزې پوولې .

نور نو د دوی ګوزاره روانه وه . دوی ته په سپين کښې د چا له احسان او بدۍ پرته د ماښام ګوله رسيدله او دا هغه شی و چې زليخا توړۍ يې په کلونو کلونو انتظار کړی و .

خو لکه څنګه چې په ژوند کښې قناعت نه شته د زليخا توړۍ ارمانونو هم نوې غزونې وکړې اوس د زليخا توړۍ ارمان دا و چې زر تر زره د زرين واده ووينې .

زليخا توړۍ خپل واده نه و ليدلی . د دې پلارګنۍ د زرين او زرګل دوی له کورنۍ سره ډيره اوږده دښمني تيره کړې وه . دې دښمنۍ ديرش څلويښت کاله ادامه پيدا کړې او له دواړو خواوو يې په لس ګونو کسان سره وژلي وو . خو يو وخت بيا دواړو غاړو دې بې ځايه پښتو ته شا کړې ، بدې يې سره اواره او د زرين مور يې په همدې

بدې کښې د زرين پلار ته ورکړې او بې ډنګ و ډوله ورواده کړې وه . د زرين وادهٔ ته پاملرنې ، د هغې د شعور منطقي احساسات او د لاشعور ناپيژندويه محرکات په يوځل او يوځای را ويښ کړې او هغه يې ناکراره کړې وه .

کهٔ څهٔ هم د دوی کره د وادهٔ او ولور پيسې نهٔ وې خو خپل ناکراره زړهٔ مجبوره کړه چې زوی ته کوژده وکړي . زرين د خپلې کوژدې د خبر په اوريدلو مورته غصه شو خو زرګل چې مور پرې بې حده ګرانه وه، څهٔ ونهٔ ويل . زرګل مشر ورور ته تسلي ورکړه چې ولور به خدای پوره کړي . د زرين خفګان د مينې او محبت په دې کور کښې تر دوه درې ورځو اورد نهٔ شو . د محبت ټاټوبی دوباره د محبت ټاټوبی شو او په خپل مينځ کښې د يوبل د ډاډه کولو په وسيله درې واړه ډاډه شول چې ولور او د وادهٔ خرڅ به خدای برابر کړي . نور نو دوی د زرين د وادهٔ له پاره د پيسو ذخيره کولو کوښښ کاوهٔ او چې په کومه ورځ به يې څهٔ پيسې ذخيره کړې نو داسې احساس به يې کاوهٔ چې واده او ارمان ختلو ته يوګام ورنژدې شوي دي .

د دوی په کور کښې ناروغي نهٔ وه . د اومو غوښو پور پرې نهٔ و او سړې يې هم په

خور پوره وو ، نو خوشحالۍ او واړه به ولې
دي کورته لاره نه کوله . په دې واړه کورګي
کښې د لوی غرۀ په څېر اطمینان او د غرني
سین په څېر مستي او خوشحالي موجوده وه .
خو ، د دنیا کارونه همیشه په حساب
نه برابریږي . سره له دې ټول اطمینانه دې
کاله ته د غم او تشویش یوې ناآشنا بلا لاره
موندله . خلکو به ویل چې حکومت د
کافرو په لاس ورغلی دی . له شتمنو
جایدادونه اخلي . ملایان وژني . جوماتونه
ړنګوي او خلک بندیانوي . که څه هم د دوی
دې لرې سیمې ته دا لیونی باد لا نه و
رارسیدلی خو عام اضطراب داسې شی نه
وي چې محسوس نه شي .
دې واړه کاله کښې اضطراب هغه وخت
لا ډیر شو چې زرین باغواني له لاسه ورکړه .
کیسه داسې وه چې د هغه باغ ونې د علاقه-
دار په امر ټولې ووهل شوې او زرین ناچاره
کورته ستون شو . علاقه دار ویلي وو چې دا
یو عمر د باغ منې خان وخوړې اوس به دا یو
ژمی زموږ هم دومره حق وي چې په لرګو یې
ځان تود کړو . زلیخا توره د زوی
اندیښمنه وه ، دا د نورو کلیوالو غوندې دې
ته فکر وړې وه چې دغه حکومت په خانانو
اړ نه دی نود غریبانو به په کښې څه حال
وي زرین په خپل کلي کښې له بوټېنو سره د

بوتو کار شروع کړ . دا کار يې هم بد نهٔ و خو هغه خوشحالي چې نااشنا اضطراب ژوبله کړي وه راستنه نهٔ شوه .

څهٔ وخت وروسته چې کلیوال کابل ته د پردو لښکرو د راتګ واوریدل نو اضطراب لاډیر شو . د دوی لهٔ وارهٔ کلي ځنې زلمي د جهاد لهٔ پاره ډیرو لرې سیمو ته چیرته چې یرغلګر موجود وو لاړل . د زرګل هم جهاد ته زړهٔ کیدهٔ خو د مور دې ارزو چې د زرین ولور دې زرترزره پوره او واده دې يې وشي ، لهٔ جهاده ستون کړ . دوی د کوژدې کولو پهٔ ورځو کښې دا فکر کړی و چې پهٔ دوه کاله کښې به ولور برابر او وادهٔ راخوندي کړي خو پهٔ کار او ژوند کښې ګډوډیو د دوی حساب رشتیا نهٔ کړ .

د زرین لهٔ کوژدې درې کاله وروسته هم لا څو میاشتې د وادهٔ برابرونې ته پهٔ کار وې . دلته ، پهٔ دې لرې پراتهٔ وارهٔ کلي کښې سره لهٔ دا هومره خبرو ژوند ډیر توپیر نهٔ و کړی . د دوه - درې کلونو پهٔ اوږده موده کښې پهٔ دې وارهٔ کلي کښې د پنځو - شپږو زلمو پر مجاهد کیدو سربیره د یوهٔ مجاهد شهادت او کابل ته د عبدالمنان د کور کډه کول و . د عبدالمنان زوی پنځه - شپږ کاله پخوا لهٔ حربي پوهنتون څخه روس ته د تعلیم لهٔ پاره تللی و او اوس يې لهٔ

راستنیدو وروسته کور کابل ته ورغوښتی و.
کلیوالو به ویل چې هغه کمونست دی .
خو د لرې غرونو په غیږ کښې چې دا هرڅه بدل شول . کیسه داسې وه چې له کابله روسی الوتکې راغلې . کلی یې محاصره کړ . له الوتکو روسي سپاهیان راکوز شول . ځینو کلیوالو ویل چې د عبدالمنان زوی یې پټه لارښودنه کوله . ټول زلمي یې عسکری ته ونیول . روسانو د پیسو او ګینو پرته چې له زلمو سره یې یوځای په طیارو کښې ورسره یووړل ، نور چاته څه ونه ویل .
زرین او زرګل هم په نیول شویو کسانو کښې وو . دوی دواړه یې په بیلو الوتکو کښې سپاره او د مجهول سرنوشت په لوله له یوبله بیل کړل .
زرګل په کابل کښې عسکر شو . هغه له هغې آزادې سیمې داسې قید ځای ته راغلی و چې کله یې په خوب هم نه و لیدلی . دا هرڅه ورته ناآشنا وو ، هغه به ډیر وخت د مور او د هغې د نزور د را وادهٔ کولو د ارمان د پوره کیدو په فکر کښې و .
تر قشلې شاوخوا خاردار سیمونه را تاو وو . د سیمونو څنګ ته به شپه ورځ وسله وال کسان په پیره ولاړ وو . سربیره پردې د سیمونو شاته سیمه په مینونو

پوښلي وه . د تیښتي لار نهٔ وه . اسمان پورته و او زمکه کلکه . هغه پهٔ اولو دوو میاشتو کښي لهٔ هرڅهٔ او هرچا ویریدهٔ او کرکه یي څني کوله . ټول عسکر د دهٔ غوندي وو . يو لهٔ بله ویریدل . دوه میاشتي وروسته یي بل قاغوش ته تبدیل کړ . دلته یي پهٔ ایله کښي يو داسي عسکر ولیدهٔ چي پهٔ سترګو یي خوږ ولګیدهٔ .

دغه عسکر نصیر نومیدهٔ او د فراه د خاشرود اوسیدونکی و ، پلار يي روسانو وژلی او دی يي عسکرۍ ته نیولی و . نصیر دهٔ ته ویلي وو چي تر اوسه يي نهه ځله جنګ ته لیږلی دی . د نصیر سترګي د دهٔ د ورور د لیمو غوندي وړي او زیړ بخوني وي . همدا راز يي د زرین غوندي د بارخوګانو هډوکي يوڅهٔ را وتلي وو . لهٔ نصیر سره به د زرګل د دلچسپۍ لومړنۍ وجه شاید د هغه څیره وه .

نصیر لهٔ عسکرۍ ډیر پکو ؤ . همیشه د تیښتي پهٔ فکر کښي و . يوه ورځ يي زرګل ته د تیښتي پهٔ باره کښي وویل . زرګل ورته وویل :

دلته خو د تیښتي لاره نهٔ وینم . ایا د جګړي پروخت به تیښته ونهٔ شي ؟

نصیر ورته وویل :

زهٔ يي ډیر ځله جګړي ته لیږلی يم او هرځل

مي دا هیله وي چې وبه تښتم خو تیښته ډیره مشکله ده . که‌ دی خیل ضابط ونه وژني نو روسان خو دي ممکنه نه ده چې ژوندی پریږدي . د تیښتې صرف دا یوه لاره ده او هغه دا چې له قشلې څخه څه لاره جوړه کړو .

زرګل ورته وویل :

که چا ونه لیدو او پر دیوال وختو او سلامت مو څنې توپ کړل او د پیره دارانو هم سترګې را باندې ړندې شي نو له مینونو به څنګه بچ کیږو .

نصیر لږ څه په چورت کښې شو خو بیا یې وویل :

« والله همدا یوه لاره ده . بله لاره نه شته . یا به په جنګونو کښې مرو او یا به تښتو . »

زرګل هم تیښته غوره وګڼله او بالاخره یوه شپه ، چې د سخت شمال په وجه د بریښنا مزي ګډوډ شوي او برق تللی و . دوی له خارداره سیمه تیر شول . چا ونه لیدل . نصیر مخکې و او زرګل وروسته و . بالاخره یو ماین وچاودیده . نصیر یې توک توک کړ . زرګل خو ثانیې وارخطا ودریده . د شا له خوا ډزې پرې شروع شوې . بله چاره یې نه وه . تیښتې ته یې دوام ورکړ . خدای بچ کړ . یوه کلي ته ورسیده . شپه

يې په کلي کښې تيره کړه . کليوالو جامې او د لارې خرڅ وربرابر کړل او سپين کڅ ته روان شو . هغه مازديګر مهال سپين کڅ ته ورسيده . څوک کليوال يې ونه ليدل . د دوی د کور ورپورې و . د ځنګ لوريو کورونه هم تش وو . لږځه پسې مخ ته لاړ . اخر يې څوک پيدا کړل . هغوی په حال پوه کړ چې مور يې وفات شوې او ورور يې نه دی راغلی .

هغه د مور د مرګ په اوريدو د خيلو خيالونو تووله دنيا تالاترغی محسوس کړه . د هغې قبرته ورغی او لکه څوک چې له چا ګيله من وي ، ويې ويل :

« ادې لږځه صبر به دې کړی و ! زه راتلم !! »

شپه نيمه ولاړ و او بيا کلي ته ستون شو . په کلي کښې د زرين د خسر د کور په شمول درې کورونه پاتې وو . هوري يې څو شپې وکړې او بيا له کلي يوسل او څو کيلو متره لرې د پاخه سړک په غاړه د مجاهدينو له يوه ګروپ سره ملګری شو ګروپ به په عسکري کاروانونو حملې کولې . اوس نو د ده هدف له دښمنه بدل اخيستل او د ورور درک لګول و .

ورځې شپې تيريدلې او د ورور پته يې نه لګيده . د هغه په باب هيڅا هيڅ احوال نه درلود .

ده برابر اتلس میاشتي په جهاد کښي تیري کړي . په دغه یونیم کال کښي يې په لسګونو ځله له دښمن سره جنګونه وکړل ، مګر اجل يې نه و پوره ، روغ رمټ پاتي شو . خو بالاخره یوه شپه دښمن د دوی ګروپ ډیر بد او ناڅاپه محاصره کړ . پر دوی باندي کله هم د شپې له خوا حمله نه وه شوي . دوی له هري خوا را ایسار وو . سخته جګړه روانه وه .

روسي عسکر ، چي داخلي يې هم ورسره را په مخه کړي وو ، د دوی دوه برابره وو . وروسته له دوه - دري ساعته مقاومته د زرګل د کلاشینکوف کارتوس تمام شول . له هغه سره یوه شین ګلي تمانچه هم وه خو په هغي کښي صرف دوه کارتوسه وو .

ده په دا هومره جګړو کښي د لومړي ځل د پاره مرګ محسوس کړ . وارخطا شو . سترګي يې له اوښکو ډکي شوي . پورته يې وکتل او له ځان سره يې وویل :

« ای خدایه ! د ورور تر لیدلو پوري خو مي مه وژنه ! چي یوځل خو سره په خیل کور کښي وخاندو او د مور ارمان پوره کړو . »

هغه په سنګر کښي لکه وزرماتي مارغه بي هیلي بي اسري پروت و . جنګ ادامه لرله . دښمن له هرلوري حمله کړي او د شاټك لاره نه وه . هغه ته په زړه کښي دم

په دم مور او د هغې ارزو ، ورور او د هغه گډ کور پورې شوي ورونه ورتیریدل .

زرگل د همدې خورو - ورو یادونو او ارزوگانو په دنیا کښې ډوب و چې ناڅاپه یې خپل سنگر ته نژدې څه اواز واوریده . غوږونه یې څک کړل او داسې یې محسوس کړه چې څوك د ده په لور ورروان دی . ده څه کم یو ساعت ډزې ونه کړې . له ده سره صرف د تمانچې دوه کارتوسه وو . هغه دا کارتوس د دې د پاره ساتلي وو چې که هرڅوك د ده د ژوندي نیولو د پاره راغلل نو هغه به پرې ولي . کلمه شریفه یې وویله.

تمانچه یې را واخیستله . یوځل یې بیا اسمان ته وکتل . له خدایه یې د ژوندي پاتې کیدو خواست وکړ او بیا را روان سړي ته ځیر شو .

زرگل د ډزو په رڼا کښې د هغه د سنگر لورته د راتلونکي سړي د سر د فلزي خولۍ رڼا ولیده . د ده یقین شو چې هغه یې ژوندی نیول غواړي . تمانچه یې په ماشه برابره کړه . ده له ځان سره پریکړه وکړه چې سم ځای ولگیږي .

سړی په تېر را سنوڅیده . دومره را- نژدې شو چې حتی د تنفس اواز یې واوریده . اوس یې په تیاره کښې د فلزي خولۍ شکل هم لږلږ معلومیده . د ده په زړه کښې

وربیره شوه چې کهٔ دا ځل څنګه سر را-
پورته کړي نو غاړی یا ټټر ته به یې ولي .
او بالاخره چې مقابل لوري څنګه سر را-
هسك کړ ، دهٔ الله اکبر وویل او ډزې یې
پرې وکړې. زرګل د هغهٔ د وینو بهیدل
محسوس کړل او ورسره سمدستي دا فکر
پیدا شو چې ورمنډه کړي او لهٔ هغهٔ ټوپك
واخلي . خو پهٔ همدې شیبه کښې د بقاء
غریزې یوه بله لار وروښودله او د
ورولاړیدو او ټوپك څني اخیستلو پرځای یې
لهٔ سنګره لاسونه وراوږدهٔ کړل . هغه
لګیدلی سړی یې تر سر ونیو د ځان خواته
یې راکش کړ .

زرګل هغه سنګر ته راکوز او د هغهٔ د
اوږې د ټوپك پهٔ را ایستلو لګیا شو .
لګیدلی سړی لا مړ نهٔ و . زرګل څني ټوپك
اخیستی او پهٔ سنګر باندې د دښمن د
راختلو پهٔ انتظار و هغهٔ پهٔ دې شیبو کښې
دمرګي حاله سپاهي پهٔ وروستو سلګو کښې
ډېر بوږنوونکی اواز واورېدهٔ :

« ظالمه زهٔ ستاسې خــواته درتــلم اخر
ولي ... »

هغه پوه شو چې مقتول یې روسي نهٔ بلکې ه
زرین او نصیر پهٔ شان د بې شمېرو افغانانو
غوندې یو مجبور عسکر دی .

زرګل نور جګړه او دښمن هېر کړل . د

(c) ketabton.com: The Digital Library

عسکر سربي په خپل زنګون کېښوده .
عسکر مړ و خو ده لکه له ژوندي سره چې
خوك غږېږي ، هغه مړي مخاطب کړ :
« باور وکړه دومره دربانديې خوا بدی یم لکه
ورور چې مې وژلی وي ! »
د هغه توده وینه د زرګل په څنګانه
بهېدله . زرګل د تیارې او جګړې په زړه
کښې د لېونو په شان له شاوخوا بې خبره
ناست و .
مهاجمه قوه په شا لاړه . جګړه ختمه
شوه خو دی پرې خبر نه شو . هغه خپل
وژلی دم په تندي او مخ سنګلاوه او د
هغه په مخ او ټټر یې پوست لاس را تیراوه .
د هغه بارخوګان را وتلي وو .
تیاره ورو - ورو کمېده او دی پوهېده
چې زرین یې وژلی دی . د تهاجم توره شپه
پای ته رسېدله او ورځ ، یوه ډېره غم لړلې
ورځ پیل کېدله .

لاهور د می ۱٦ / ۱۹۸۸ کال

PROPERTY OF ACKU 3084

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیه : ۱۵ روپۍ

کمپوز : سید حسین هاشمي

ساړه بادونه د ښاغلي
غضنفر د لنډو کیسو لومړنۍ
مجموعه ده . دغه کیسې د
کمونستانو او د روس د
ښکېلاك په وړاندې د
افغانستان د مقاوم ملت د
مبارزو او جګړو د دغو مبارزو
په تودو شیبو کښې د راټولیو
شویو نسلونو او کرکټرونو د
هجرت د چاپیریال د بیلا بیلو
اړخونو او دا ډول د ځینو نورو
پیښو په اړه موضوعات په
داستاني څولۍ کښې را نغاړل
شوې دي . په دغو کیسو
کښې د جهادي کرکټرونو
رواني اړخونو ته دقیقه
پاملرنه شوې ده .

د ناهید کتاب خپرولو مؤسسه
۱۳۷۱

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library